

בעלי מיכאל קרמן - סיפורה של אשת חלל קרב עזה

העונבים הזה

סיפור השער:

הרעב לחופע!

מאבקם של משה ואוריה ברק

בלי מורא -
בלי
משוא פנים

הערכת

העולם הזה

השבועון האנטי-אמריקני

FRONTPAGE

השבועון האנטי-אמריקני

ASIES!

השבועון הספרדי-אמריקני

רח' גליקסון 8 תל-אביב. טל. חמברקס: 26785. 136, 1970. מולמפרט. ת. ד. 136, 1970. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס ישראל בע"מ, ת"א טל. 23204.

הערכת

ראש מערכת: שלום סא
עורך כתוב: שי לביא
הכתב הראשי: עמואל סרס

חברי המערכת:

גשה בראפורס, יהואל בשן, ניצה נבי, יולי גליי, רותי ורד, בחי הבר, יוחנן ורבהק, דודי, אוסטר, מאור, אביבה סטן, עמוס קינן, סילבי קשת, אברהם רפפורט.

עורכי המהדורה האנגלית:

ביל מלמן, דינאל שטרן.

הממונה על המהדורה הספרדית:

שלמה הררי

הציר הראשי:

עורך דפוס: משה אור

מנהל מבצעים:

שמואל אדיר

אין המערכת אחראית עבור תוכן המודעות, מלבד עבור מודעות המפרסמות מזה המערכת ונבדקות על-ידי המדור, "דו"ח לכוח" כולל מודעות פטעס מפלגות וארגונים ציבוריים אשר אין המערכת אחראית לתוכן ולדעות המובעות בהן, ושאינו משקפות בשום צורה שהיא את דעות המערכת.

מס': 910; שנה 18; א' בניסן תשמ"ו, 24.3.1955; המחיר 350 פרוטה.

2' 4' 2'

זכורני שבימי המלחמה התרגנו פחות על חיילי האויב מולנו מאשר על הכתבים הצבאיים מאחורינו. היה זה מקור לאי-אכזב של כעס חסרי-אונים. הדברים שנכתבו עלינו בעתונים, תאורי הקרבות הדמיוניים, הש תפכויות הפשט של יושבי שתיקה תל-אביביים, יכלו להוציא מכיליו גם את הטי פוט האדיש ביותר.

לאחרונה קראתי כמה כתבות קרבות שהו-כירו לי תקלה זו. הם לא נכתבו ברצון רע. פשוט קשה לאדם להכניס את עצמו לעורו של החייל הלוחם. אך דומני שזכותו הרא-שנית של חייל כזה היא שלא יושמו בפיו דברים שהם לזר לא.

אם לא יראה הדבר כחוצפה מצדי, הייתי רוצה לתת כמה עצות לכל מי שירצה הגורל להטיל עליו את התפקיד לכתוב על פעולות קרב ועל משתתפיהן. אם זה לא יעזור, הרי לפחות זה לא יזיק.

קודם כל, אסור לך לשכות אף ררגע קט אחד: חוצץ חץ בינך ובינו, נושא כתבתך. ישנה עובדה יסודית אחת שאין לשנותה: והיא קובעת את כל מערכת היחסים בינך לבינו. האיש הזה עומד מול פני המוות. לא מותר שעל גבי הגיור, לא סצינה של גבי הבמה. מוות, פשוטו כמשמעו. זה הדבר אשר המדינה מטילה אותו עליו.

יתכן וגם אתה היית פעם חייל קרבי. יתכן וגם אתה עמדת פעם באותו מצב. אין זה משנה ולא כלום. העובדה היסודית נשארת: הוא יצא הלילה, ואתה לא. הוא, ולא אתה, ירגיש אותו רגש מזור בקיבה.

לכן, אל תדבר עליו כעל יצור שווה לך. אל תתיחס אליו כאינטליגנט אל שום פשוט. אין הוא אדם פשוט. הוא האיש העלול להיגר.

בכתבך על האיש היוצא לפעולה או החוזר ממנה, נא לך גימה של הכנעה עצמית. אל תכניס את עצמך בקהל. שמור על המרחק הראוי. אל תנסה לתאר את רגשותיו, כמו שאתה חושב שהיה צריך להרגיש. אל תכ-תוב פסוק כמו "כבר ראשית הערב הרגיש כי לא יחזור...".

כלל מספר שנים: החייל אינו שונא.

מכתבים

נישואין או מוות

מרע לא הלכו משה ברק ואוריה (העולם הזה 909) בדרכם של עשרות זונות שנמצאו במצב דומה? מרע לא פתרו את הבעיה על-ידי נסיקה לקמריסין ונישואים אורחיים שם, מבלי שאיש יתערב?

לילי מזרחי, חולון
לדעת ברק, הבעיה איננה יכולה להיפתר על ידי בריחה, או התחמקות. היא יכולה להיפתר רק על-ידי מאבק.

אני מצרף כזה לירא אתה כתרומה למאבקו של משה ברק. אני מצרף גם את ברכותי: עליה והצלחה. משה!

יצחק אשל, תל-אביב
רצוף כזה צ'ק על חמש ל"י כתרומה ל-

הערכת

עורך משנה: דוב איתן
עורך תבנית: מיכאל אילן
הצלם הראשי: דן ברנע

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

הערכת

תשעה ואוריה ברק

יופיעו בבירור ציבורי שייע רך ממעם עורכי העולם הזה במוצאי שבת זאת, 26.3.55, בשעה 8.00 בערב, בבית-העם, תל-אביב, בהשתתפות

יצחק גרינבאום

יושב-ראש העדה הציבורית למחלמה בחוק הנישואין וה-גרשין.

כרטיסים בכניסה לאולם.

לכל אנשי קוצר

כל פקודיו של אריה קוצר מתקופת חי-ש תל-אביב ועד קרב עץ הפילוכים, מוזמנים בזה למיפגש מוקדש לזכרו שיתקייים בבית צבי, רמת שני, 28.3.55, בשעה 20.30, בהשתתפות שמעון אבירן.

אליהם את רכושם שהחזקם. (ב) הסדר כל סכסוכי הנבדלים בדרכי שלום והפסקת פעולות התגמול. יחד עם זה חייבים להיפסק גם נאומי ההסתה משני הצדדים. (ג) רק לאחר שתעבור ישראל את שני-צינורי הדרך הראשונים, יכולה היא לנשט להתוות הפלי-טים הערבים, לפחות בחלקם. דבר זה רצוי לא רק ממעמם האומניטריים, אלא גם ממעמם תו-עלתיים: ישראל איננה יכולה לגדל תבואה בשביל כל תושביה, ללא עזרת הפלאחים הערבים, אשר מיטיבים להכיר את תכונותיה המיוחדות של אד-מת הארץ.

(ד) ירושלים חייבת להישאר הכירה הפוליטית והרוחנית של מדינת ישראל. אולם אסור לממ-שלם להתעלם מן העובדה כי עיר זו קרושה גם לעולם הנוצרי. על כן אין ברירה אלא לחלק את ירושלים לשני איזורים: ירושלים החדשה תהיה בירת ישראל. איזור מסורתי בינלאומי יכלול את המקומות הקדושים לצורות, ואילו העיר העתיקה תישאר בידי ירדן. הצעה זו הוצעה כבר לפני ארבע שנים על-ידי נארו, נשיא מועצת הנאמנות של ארץ.

(ה) היהודים והערבים חייבים לנקוט במדיניות חוץ אחידה. כרע חותרים שני הצדדים את תחת זה: הערבים ניסו למנות את הסכם השילומים בין ישראל לנרמניה, והישראלים ניסו להתערב במשא ומתן האנגלו-מצרי בעניין הסואקי ובהת-נשט שפרצה בין ממשלת דמשק לשליט היר-הדרוזים. פעולות מסוג זה חייבות להיפסק, אם רוצים שני הצדדים בשלום.

דומה כי חמשת ציוני-הדרך המתוארים לעיל, הינם היהודים שמפונלים להביא לשלום של קבע. כל אדם השואף לשלום חייב לתמוך בהם. כי אין הם פונעים בריבונותה וביטחונה של ישראל, או בעתיד של מדינת-עבר.

ד"ר א. ברין, תל-אביב

קיצוץ בתי-מצוי

התפלגו לקראו בעיתונכם על קיצוץ שנועשה בסרט אורו-הכר (העולם הזה 907). אנו מת-פלאים שעיתון רצוני כשלכם מפרסם דברים שאי-נכונים ושנמצאו מן האצבע. אנו מבחינים בכל תוקף שאנו או הקולנוע עשוינו באותו סרט קיצוצים כלשהם.

שמואל אילן, יונייטד ארטיסטס, תל-אביב

מערכת העולם הזה - גאה להודיע מראש על מאורע עתונאי ראשון במעלה: שיתוף המיוחד באירופה, עמוס קינן, השהה עתה בבריטניה הגדולה, הצליח להתקבל לראיון אצל שניים מגדולי הווי-הדעות בעלי שם עולמי, שדעתם על היחסים בין מדינת ישראל ועמי ערב הנה בעלת חשיבות מכרעת בעולם ובמרחב. הגיון הבא של העולם הזה - יפיל את הרעיונות המדאים של עמוס קינן עם

פרופסור ארנולד שוינב

גדול ההיסטוריונים החיים, מנהל מחלקת המחקר למכון המלכותי (הברי-טי) למאורעות בינלאומיים (צ'סהאם האווי), מחבר "עיונים בהיסטוריה".

פרופסור אלברט חורני

גדול ההיסטוריונים הערבים בימינו, חניכו הגדול של אידיאולוג התנועה הלאומית הערבית ג'ורג' אנסוניס, מרצה באוניברסיטה של אוקספורד.

בגדול-לב בתי-רניו מספר שני אישים אזה לעמים קינן את דעתם על תקומת ישראל ופיווייה להשתלבות במרחב, ישווה את עמו על הדרכים המעשיות שעל ישראל ללכת בהן, דעתם. אזה הם מיסמכים אשר שום ישראלי אינמליגנטי, ההוגה בגורל מדינתו, אינו יכול להרשות לעצמו לפסוח עליהם.

אני אפילו

הערכת

הערכת

הערכת

לכני שלושה שבועות, במבואות עזה, פגע צרור של מקדע-כינוני מצרי בראשו של גבר בן אצ. הוא שם בין רגע קץ לחייו של אדם שאין בדוגמתו בשום צבא בעולם, טיפוס מיוחד במינו של חייל עברי. הנה דמותו ההירואית והבלתי רגילה, כפי שנצטיירה בעיני האדם שהיה קרוב לו ביותר.

בעלי מייטק קרמן

סיפורה של
לאה קרמן

מד הוא לחבשו בעיר. לבסוף ויתר על ה-
רעיון ושם את הכובע בצד. "זה יהיה בשביל
פורים", אמר.

ביום השני בערב הזמננו כמה ידידים ל-
ארוחת-ערב. מיטק* לא סמך על אף אחד.
הוא הכין בעצמו את כל המאכלים. טחינה,
סאלאט, הכל קיחינו לבלות ערב שמח. אי
אפשר היה לבלות ערב עם מיטק שלא יהיה
שמח. היה לו חוש הומור שהצחיק את כל
הנוכחים, אבל הוא עצמו לא צחק.

דירתנו היתה תמיד מועדון השכונה, וה-
קפה זרם אצלנו בכמויות בלתי-מוגבלות.
מיטק אהב קפה. כשהיינו מבקרים אצל חבר
רים ולא היו מגישים לנו את המשקה, היה
נותן לי סימן ולוחש בקול רם: "לאה, נלך
מכאן. לא נותנים לנו קפה!"

אותו ערב לא שתינו קפה. בצהריים שמע
תי לפתע מכינית אחת עוצרת לפני הבית.
ידעתי שזה לא טוב. כשמיטק היה חוזר ב-
אמצע היום, פרוש הדבר היה שהוא יוצא
לתפקיד בלילה.

"איפה נעלי?" שאל בחפזו. חקרתיו לאן
הוא ניסע. "אני מצטער, הערב לא אהיה.
אני צריך לגסוע מטעם האו"ם."
"אולי תתחלף פעם עם מישהו אחר?"
הפצתני בו.

"לא, אני מצטער, לא אוכל", השיב לי.
הוא מהר חזרה למכונת ונסע אל ידידיו,
להודיע להם שלא תהיה הערב מסיבה, ש-
בואו מחר. אחר כך חזר להודיע לי על כך.
"יכול להיות שאבוא מאוחר", אמר.

הצעתי לו כוס קפה, אבל הוא סירב. "אין
זמן!" נתתי לו שתי עוגות. "העוגה נהר-
רת". הפליט, ותוך כדי אכילה חזר למכונת
ונתן את העוגה השניה לנהג. מרתיק עוד
קרא לי: "אני אחזור מוקדם!" היו אלה
מילותיו האחרונות ששמעתי.

מניין לך שזה אבא?

מיטק לא חזר בלילה. התחלתי לדאוג לו.
אבל זאת לא היתה הפעם הראשונה. אכלתי
ארוחה מן האוכל שהוא הכין למסיבה ו-
חיכיתי.

לפני הצהריים נכנסו אלי שתי שכנות.
"קראת את עיתוני הבוקר?" שאלו. אמרתי
שלא. "היה קרב ליד עזה", אמרו.

הרגשתי שקרה משהו. "אתן יודעות משה-
הו על מיטק?" שאלתי. "הוא פצוע", אמרה
אחת.

ניגשתי אליה, הסתכלתי בעיניה ואמרתי:
"או שתגיד לי מיד את האמת, או שאתן
לך סטירת-לחי שלא תקומי עוד!" אז הודתה

מעולם לא העלה על דעתו שידי ה-
מחת, ישיגוהו. הוא לא הכיר את הפ-
חד. פעמים כה רבות נחלץ מסכנות-הקרב,
עד שהפכו בעיניו כדבר שבשיגרה.

ביום השבת האחרון לחייו שוחחנו על
בגנו הבכור, אשר, בן ה-7. "ראי", אמר
לי, "יבוא יום שאקח אותך לחזות כיצד אצא
לפעולה יחד איתו, אב ובן!"
צחקתי. "אתה תהיה כבר זקן או ולא תר-
כל!"

"לא! לא! תראי!" היתה תשובתו.

ידעתי שזה לא מובן

אותה שבת התכוננו לצאת בערב העירה.
איירת-פורים כבר היתה בעיר. איזה ילד
לץ שם במכונתו כובע-קש לבן ישן. כשבא
לקחת אותי, בשיכון שלנו, בקרית-שלום
בו נמצאת דירתנו בת שני החדרים חבש
כובע מצחיק זה. הוא העמיד פנים כאילו ער-

* מיטק (מתחזר עם פתק)
היה כינויו של מיכאל קרמן. כך
קראו לו בני משפחתו בפולין.

במדבר המערבי צולם מיטק עם שלושה מחבריו, במדי הצבא הבריטי (שני מימין), הוא היה אז בן 25. זמן קצר אחרי שהצילום הזה נעשה, נישאנו. על היום בו ישתתפו שניהם יחד בפעולה אחת.

שבאו אליה וביקשוה למסור לי שמיטק נהר.

ההלחיה היתה באותו יום. זכרתי איך הת' לונן מיטק בהליות אחרות על הנשים ה' מורצות בכבי היסטרי.

משפחתי ואני החלטנו לקחת את בננו אשר להלחיה. ידענו שהוא לא יתפוס בדיוק מה שקרה. אולם רצינו שיזכור את המעמד. השתתפותם של אנשים כה רבים, שכולם אהבו את אביו אהבה כה עזה, ומטח יריות הכבוד של החיילים, נחרתו בזכרוננו. בבוא היום, כשיביין באמת את אשר קרה לו, ידע שאביו מת כך.

כיום עוד אינו מסוגל לתפוס את פשר הדבר. אתמול שאל אותי: "למה זה קרה דוקא לאבא? מנין לך שזה אבא? את ראת אותו? אולי שמו משהו אחר בארון?"

לעתים הוא שוכח את זה. סיפרתי לו ש' אבא נסע רחוק רחוק. "איפה אבא?" שאל. "מתי כבר יחזור?"

פעם אחרת, כששאלוהו על אביו, אמר: "יש לי סבא. יש לי סבתא. יש לי אמא. אבל אבא אין לי כבר. לא קראת עתניים? הער' בים הרגו אותו."

אחרי זה ניגש לאחותו, ושאל אותה מה לעשות כאשר יגדל: להצטרף לצנחנים, או לטאנקים. "איך אפשר להרוג יותר?" שאל. "באקדח לא כדאי..."

"יללות בקעו מן החרד"

אשר דומה מאד לאביו. הוא ילד בלי פחד. יש לו גאחה שאי אפשר לכבוש או תה.

כשהיה בן 4 בלבד, קפץ ממרפסת של הקומה השניה. ראיתי זאת מרחוק, וגשמתי כמעט מרחת. רצתי אליו. אבל הוא לא התרגש בכלל. "לאבא מותר לקפוץ?" שאל. "או גם לי מותר?"

כשעברנו לשיכון זה, חזר ביום הראשון לבדו ברגל, מרחק חמשה קילומטרים, ל' שכונת יד אליהו, בה גרנו קודם לכן. "ה' שיכון הזה פויה", אמר.

אשר העריץ את אביו. אחרי יום שמר את חיי, היה רץ לקראת מיטק ואומר לו:

"היום דוקא לא הייתי ילד כל כך טוב!" מיטק שאל אותי: "מה אני יכול לעשות לו אחרי שהוא בא אלי כך?"

פעם הסכים מיטק שצריכים להעניש או תו. הוא סגר את עצמו עם הילד, ומיד בקעו יללות נוראות מן החרד. לא יכולתי להתאפק והצצתי. אשר עמד בחרד וצחק בקוליקולות מבלי שמישהו נגע בו, ו' מיטק הכה בכל כוחו בספה. זה היה איטיני לו. בסוף אמר לאשר שביקש סליחה מאמא.

אפשר היה למלא ספרים במעשרהקונס של מיטק. לפני שלוש שנים הלכנו לנשף פורים שנערך אצל חברים. מיטק אמר לי שאלך בדי, כי הוא יתעכב. זמן מה אחרי כן ציל' צל בדלת מוקיון שהיכה במקלו על ראשו של בעל הדירה ונכנס. איש לא הכיר או' תו.

רופא אחד נטפל אלי. הוא שאל איה בע' לי. אמרתי לו שהתעכב בעבודה. "ככה זה בצבא", אמרתי. כשהרופא הזמין אותי לר' קוד, הכה אותו המוקיון במקלו על ה' ראש. כולם השתגעו לדעת מי זה.

בסוף הערב, אחרי שוכה בפרס עבור ה' מסכה הטובה ביותר, יצא המוקיון. כעבור זמן מה נכנס מיטק, במדי הצבא שלו, ו' ביקש סליחה על שאיחר. כולם מרצו ב' צחקו. הם הבינו שמתח אותם כל הערב.

הוא חשב שאני חסניה

היינו נשואים שתיים עשרה וחצי שנים. משך כל הזמן הזה לא רבנו אפילו פעם אחת. לפעמים שאלתי את עצמי: אולי אנח' נו לא בסדר? הרי זה לא יכול להיות. או' למ על מיטק אי אפשר היה לכעוס. מעולם לא התעצבן, מעולם לא הרים את קולו. כשמישהו לא היה בסדר, היה אומר מילה, או מושק אותי, והכל עבר.

היכרתי את מיטק ביום הראשון לבואו ארצה. הוא בא לראית קרובים שלו. ב' מקרה עברתי אצלם. כשראני חשב שאני תימניה. "איך את מדברת אתה? הרי את יודעת רק פולנית?" שאל את דודתו. "נסה לדבר אתה", ענתה הדודה. אז ראה שבג אני טולניה, למרות שבאתי לארץ עם משפחתי בשנת 1935.

מספוריו אני יודעת שלחם בראשית ה' מלחמה נגד הגרמנים, עד מפלתה של פולין. אז נאמר לחיילים להימלט אל מעבר לגבול, ליוגוסלביה. שם תפסו אותם הפולשים הגר' מנים וכלאו אותם במחנות שבויים.

יחד עם כמה חבריו חפר מיטק מנהרה ו' ברה. אנשים מן החוץ סיפקו להם בגדים ו' אמצעים. הוא סיפר לי שבערבים היו מתגנ' בים לשפת הנהר, במקום שהגרמנים היו מ' בלים עם הבחורות המקומיות. מיטק וחבריו עשו ספורט: מי שידחוף יותר גרמנים ל' נהר.

בעזרת ידידים הגיע מיטק לסוריה, ושם הצטרף לצבא הפולני החופשי של אנדרס. אח' רי שהשתחרר מבית ההבראה, נשלח לבית

המוקיון בפורים הוא מיטק. איש לא הכיר אותו. תמונה זו צולמה לפני שלוש שנים.

ספר אנגלי-פולני, במצרים. הקורס ארך חצי שנה, ומדי פעם היה סס לארץ, לב' לוח כאן כמה שעות. היינו נפגשים אצל דו' דתו. הוא היה אז בן 25, ואני בת 20.

לא אשכור את שכותתי!

בשעה שהתחתנו חנתה יחידתו במחנה ב' ארץ. הטכס נערך בדירת הורי, בתל-אביב. כל קרובי לחצו על מיטק שיערוק מן ה' צבא הפולני. אולם הוא התעקש. "נשבעתי ו' אמר. "אני לא יכול לשכור את השכועה שלי!"

גיס הוציא אותו מן הצבא הפולני ממש בכוח. מיד אחרי זה נשלחה יחידתו לקרב של מונטה-קאסינו, באיטליה. כמעט איש לא חזר ממנה חי. גיסי הזכיר לו הרבה פעמים שהציל את חייו.

משך חודש הסתדרנו בקיבוץ שדה-נחום. גרנו באוהל, ומסביבנו התרוצצו עכברים. עוד יש לי קאריקטורה שמיטק צייר אז. בציור הוא שוכב במיטה, כשקונו מגודל, מפני ש' היתה לו אקומה בסנים. זה כאב לו מאד, אבל כל הקיבוץ התגלגל מן הבדיחות שלו. אני יושבת בציור על שני כסאות, כי מיטק חשב ששמנתי. על האדמה משחקים עכברים.

כמה מחבריו של מיטק, חיילים מן התור' מורת הפולנית, באו לבקר אותנו בקיבוץ. הם עזרו לי בעבודתי במטבח המשק, ואני זוכרת שכל חברות הקיבוץ קנאו בי.

מיטק, שלא ידע אף מילה אחת עברית, עמד על כך שעליו להתגייס מיד מחדש. כך הת' חיל בפעם שניה בקאריירה הצבאית שלו, מן ההתחלה. שלחו אותו כטוראי ליחידה של חיל-ההנדסה המלכותי.

יום אחד תפס אותו הקצין שלו כשהוא מדריך את חבריו במוקשים. "איך אתה יודע את זה?" התפלל. "הרי אתה יודע רק מה שאני מלמד אותך?" מיטק רק צחק.

כעבור שנתיים נגמרה המלחמה. הוא שוחרר בין האחרונים אחרי שהספיק להגיע עד ל' טריפולי בלוב. כל שאר המכירים שלנו הש' תחררו כבר מזמן. כשנכנס לדירה, בחול' צה לבנה חרשה, שאלנו אותו: "מה? סוף סוף שיחררו אותך?" הוא הוציא מכיסו מפתח והראה לנו. "זהו המפתח של הצבא הבריטי. אני סגרתי את העסק!"

קיבלנו שיכון בגבעתיים, ליד גדר בית הקברות. מיטק, שאהב לצרר, קיבל עבודה כמדפס בדים. הוא המציא כל מיני ציורים על בדים. אותו זמן לקחו אותו להגנה.

איני יודעת מה עשה שם. מעולם לא סי' פר בבית את אשר הוא עושה בהגנה או בצבא. "אני הולך לטייל", היה רגיל לאמר בימי ההגנה. ובשנים האחרונות היה הנוסח: "אני יוצא בשליחות או"ם". פעם, כששאלתי על פעולותיו, אמר: "למה לדבר על זה? יש נושאים יותר מעניינים. יש לנו ילד. בו' אי, נדבר עליו."

פלוגה של רחלילים

בננו, אשר, נולד אחרי מלחמת-העולם. קראנו לו על שם אביו של מיטק, שנהרג

ספר-תורה, בו שיחק אשר תפקיד של בחור-ישיבה. הוא דומה מאד לאביו. מיטק עמד להשתחרר מן הצבא בעוד חודשיים, והתחיל

שני ילדינו, אשר ועירית. אשר הוא בן 7, תלמיד כיתה ב'. לקחנו אותו להלוויה. עירית אינה יודעת מכלום, חושבת שאבא נסע. התמונה

העם

הגבעה ענתה

המאורע הגדול של השבוע לא אירע במסדרונות מועצת-הבטחון, ששחזוריה טחנו כר גיל, גם במסדרונות הכנסת. הוא התקיים בבית-קולנוע. היתה זאת הצגת הסרט הישראלי האמיתי הראשון.

גבעה 24 אינה עונה (ראה קולנוע ועמוד 20) תעורר הד עמוק בלב הצופה הישראלי. הוא יתרגש עם המעפילים, היורדים בלילה בחוף הארץ, לתוך ורועות הבלשים האנגלים. הוא ישתתף במוראם של שורת הלוחמים מול חומת העיר המאבק. והוא יזכור בימים הגדולים של המאבק — עת נראה העתיד כמשטח שכולו פורח ומוהיר.

למדינה הסומכת עדיין במידה רבה מאד על רצונו הטוב של העולם, גבעה 24 אינה עונה ישמש כנשק-העמולה גדול. לגבי האורח הישראלי תהיה השפעתו, אולי, הפוכה. הוא יזכיר לו מה רב הפער בין תקוות תש"ח לבין מציאות תשט"ו — פער שמקורו בחול-שת הנפש ובפריון הרוח.

הממשלה

החששות התאמתו

אין ספק כי המצב שנוצר היום הינו אידיאלי בשביל מפא"י ובשביל המדינה כולה, אמר פקיד בכיר במשרד ראש-הממשלה 48 שעות לאחר שובו של דויד בן גוריון לתפקיד שר-הבטחון.

אולם שרת עצמו לא ראה בשובו של בן. גי. לממשלה כל התפתחות אידיאלית: הוא ידע כי במוקדם או במאוחר יחרוג האיש משדה-בוקר מתחום תפקידו, יתערב בעניינים לא לו, אפילו לא העלה על דעתו לבקש ממנו לחזור, לאחר התפטרות לבון.

כאשר נוכח שרת בשיבת צמרת מפא"י, שמע אר יושב-ראש הכנסת, יוסף שפרינצק מציע להחזיר את בן. גי, זוכה לתמיכתם הפעילה של מזכיר ההסתדרות, מרכזי נמיר, וגולדה מאירסון, שרת-העבודה, החתירו פניו כסיר. הרגיעה אותו גולדה מאירסון: „אם הנסיון יצליח ואתה תיחנך כי אפשר לשרת בממשלה אחת עם בן-גוריון גם כשאין הוא ראש-הממשלה, נעשה הסדר דומה גם לאחר הבחירות.“

נסיכון קצר. שרת נרגע במקצת. הוא שוכנע גם על-ידי נימוקיהם של דורשי הדרת בן. גי. שרת יקנה יציבות לממשלה ולמדיניות-החוץ. בן. גי. יגדיל את הפרסי טיגיה של הממשלה והמפלגה. בשבועות הראשונים לכהונתו המחודשת של בן. גי. דומה היה כי הנסיון הקצר הוכתר בהצלחה: שר-הבטחון המחודש עסק רק בענייני משרדו וענייני-הבחירות, לא התערב במעשיו של שרת. אולם ראש-הממשלה הוסיף לחשוש כי המצו השלו לא ימשך לאורך ימים.

החששות נתאמתו מיד לאחר תקרית עזה: בן. גי. סתה בפעילות נמרצת, כינס את הנספחים הצבאיים הזרים, החל ליעץ לשרת כיצד לסתל בפרשה מנקודת-ראותה של מדיניות-החוץ. כאשר סרב ראש-הממשלה לקבל את עצותיו של שר-הבטחון, פנה האחרון אל אנשי צמרת מפא"י, הפעיל אותם נגד שרת, אליץ אותו להיכנע.

אולם בן. גי. לא הסתפק בנצחונו הראשון, צעד בשבוע שעבר צעד נוסף אל מחוץ לתחומי: הוא תבע משרת שלא לערוך משפט בטחוני מסוים, העומד להתברר בקרב הפעם היתה עמדתו של שרת תקיפה יותר: אי העונשם של העבריינים היתה עלולה להפעיל גורמים אקטיביסטיים שונים במדינה.

השבוע נמשכה ההתמודדות הבן גוריונית-שרתית מסביב לעריכת אותו משפט בטחוני. אולם, לדברי מקורביו, כבר הסיק שרת מסקנות ברורות מן הנסיון הבלתי-מוצלח: הוא לא יסכים לשוב ולעמוד בראש ממשלה, אשר בן. גי. יהיה אחד מחבריה.

דת

אשה ברק ו. הכנסת

(ראה שער)

החלונות היו סגורים בחדר מס' 32 של מלון גזית, בכיכר דיונוף התלאכבית. במעל לסככת שמעל לדלת חדר רית נר חות של שיליסק טוב, שהוכן למטה במס' בת. על המיטה שכב גבר פרוצ'סער במעיל-בית אדום משובן, כתב מכתב. מסעם

לפעם הפסיק לרגע קט, אחוז צמרמורת קלה. משה ברק כתב איגרת ליצחק בן צבי, נשיא מדינת ישראל.

היו אלה כמה רגעי מנוחה וריכוז. משך היום כולו לא פסק זרם המבקרים. רופא צרפתי, המבקר בארץ כתייר, ביקש לבדוק את צלמי סלבייה אמריקאיים הפכו את החדר על פיו, ביקשו את הזוג הצעיר להתחבק, צילמו את האב קורא על עלילות בנו בגליון של פרוטספיין. הבמאי צבי מרדלנד הציע לכמה רגעים. אחד הידידים בא למסור דו"ח על שיחה עם חבר-הכנסת ישראל בריהודה (אחיות העבודה). קבוצה של עורכרדיון צעירים הביאה הצעה כיצד לפרסם על החוק.

כל אותו זמן שכב משה ברק על מיטתו. הורה הוא בחיך חלש: „משך רוב הזמן אני רואה בעיני רוחי כל מיני תסריטים סנ'סטטיים...“

חוק מוספני ארץ שנה. הצעיר מעין הוד וחברתו לא היו מעוניינים בבעיות היסטוריות. הם היו מעוניינים בפתרון לבעיות האישיות: להינשא בארץ שיאנה מאפשרת שום נשואין בין גבר, שהוריו היו יהודיים, לבין אשה, שהוריה היו נוצריים. לו היו מעוניינים בהיסטוריה, היו יודעים שאין זה מצב המיוחד לישראל

שובת רעב וחברתו ביום השבעי לצום „נשיא יקר, איני רוצה למות...“

בשנת 1955, אלא מערכה חוקית שנולדה לפני למעלה מאלף שנה.

בימי קדם, עת היה העולם התרבותי מאורגן בערים או גלילים, לא התעוררה הבעיה כלל. השיפוט היה מחוזי. רק עם התנוונות האימפריה הרומאית, כשהדתות השמיות הציפו את אגן הים התיכון, גולדה מסגרת חדשה. בני אדם חדלו להיות בני אומה, הפכו חברי עדה דתית.

לפי מושגים אלה שמלפני ימי הביניים, היה נוצרי באחונה ונוצרי מאלכסנדריה שייכים ליחודה אחת, והוא היה הדין לגבי יהודי במרסל ויהודי באנטיוכיה. אולם ליהודי במרסל לא היה שום קשר עם נוצרי בן אותה עיר. הוא לא יכול היה לשאת את בתו. העולם שוב לא התחלק לפי אומות מולדתיים, אלא לפי עדות בינלאומיות בעלות הגדרה דתית. כל השיפוט האיש, כל סידורי הנשואין והגירושין, היו בידי בתי-הדין הדתיים, שהיו מוכרים על-ידי המדינה הדתית.

סופ-רכיבה דתי. נגד מערכה זו התמרדו עמי אירופה עם עליית התקופה החדשה. תקופת הרנסאנס הולידה את הלאומים המודרניים, שהגיונום עצמם על פי שותפות של מולדת ושפה. הדת הופרדה משלטון המדינה, העדות חדלו להיות מסגרות בעלות חשיבות מעשית. חוקרי-הנשואין הדתיים עברו בהדרגה לפתח-האשפה של ההיסטוריה, יחד עם מכשירי-העניינים של האינ-קוויזיציה.

רק במדינה אחת בעולם היה התהליך

(כל הזכויות שמורות)

ענין משה ברק עזר לגרום כאבראש נציגויות ישראל בחוץ לארץ, שיעמדו תחת לחץ עתונות העולם. כל הסוכנויות הגדולות דרשו דו-חיים מקיפים על הענין מכתביהם בארץ הפרסום שינתן לחוק המבייש עלול להזיק במידה רבה לשם ישראל.

גם נציגים זרים בארץ התענינו בענין ברק. שגריר צרפת, שהוא ידיד ישראל, התבטא השבוע בחריפות באמרו בשיחה פרטית: „מזר שבמדינה בעלת רוב לא-דתי יש חוקים קלריקאליים.“

מקור שלישי לצרות יהיה בתוך מפא"י עצמה. לא רק מנהיגות הפועלות התקיפו השבוע את החוק בחריפות, אלא גם איש מרכזי כמו אהוד אבריל שלח מכתב של הזדהות בלתי-מסויגת עם מאבקו.

מחזה, פרי עטמה של שחקנית, יועדה כנראה בקרוב על במת „התיאטרון הקאמרי“: בתיה לנצט, שחקנית התיאטרון הקאמרי, הגישה לוועדת הרפרטואר מחזה שכתבה אודות הטרנדית של שחקני קירקס מודרניים. אם יוצג המחזה, שהתקבל בהתלהבות, יש להניח שהבמאי יהיה פוטר פריי, בעלה של השחקנית.

המתן למאבק חריף מסביב להחלטת הממשלה לחקים עירייה ממזנה בירושלים. סיעות הדתיים והימין מתנגדות לצעד זה, אשר עלול להתפרש בחוגים רבים כאי הצלחת מפלגות אלו בניהול העניינים המוני-ציפאליים — פירוש אשר מפא"י תקבלו בשימחה.

בקרוב תוכל לקבל אינפורמציה על המזרת הרחוק ממקור ראשוני: שני יומונים ישראליים (על המשמר וקול-העם) כבר חתמו על חוזה עם שירות ידיעות שיטן העממית, באמצעות נציגיו בלונדון, ויש לשער שעיתונים ישראליים אחרים ילכו בעקבותיהם.

אם אתה וותיק מפא"י, יש לך סיכויים טובים לצאת בשליחות לחוץ-לארץ: לקראת הבחירות לקונגרס הציוני תנסה מפא"י להגביר את כוחה בכמה מדינות, בעיקר בדרום-אמריקה, בה חזק כוחו של השומר הצעיר, ובצפון-מערב אירופה, ותשגר מספר רב של שליחים למדינות אלו.

צפה להתפתחויות דר-מתיות בוועדת הבחירות ה-מרכזית עוד בימים הראשו-נים לקיומה: יושב ראש הוועדה, השופט אגנס, תבע בכל תוקף כי היחסים בתוך הוועדה יתנהלו ב'התאם לחוק הבחירות, הספיק כבר לדכא כמה נסיונות לעקוף את ה'חוק, איים בהתפטרות, אם יישנו מקרים מסוג זה.

תוכל להשיג שפע של מצרכים במחירים זולים, אם יגשימו מוסדות ההסתדרות את החלטתם לדאוג להורדת מחירים מלאכותית לגורם, על-ידי התחרות ל'הורדה דומה גם בסקטור הפרטי, כדי ליצור יציבות כלכלית לקראת הבחירות.

ייתכן כי איגוד עוב-די המדינה יתפרק עוד לפני הבחירות: חברי מזכירות האיגוד המפא"יים החזירו, זה לא מכבר, את המנדאטים שלהם למפלגה, מאחר שהם לא הצליחו להגיע לידי הבנה עם הממשלה, לא יכלו להשתלט על פעילות עצמאית של חטיבות שונות בקרב האיגוד. עממו. בינתיים ביקשה מהם מפא"י להוסיף להתחזק בתפקידיהם עד לבירור סופי.

שינויים מרחיקי לכת יחולו בסגל הדיפלומטי הישראלי, אם תקויים הקואליציה הנוכחית גם לאחר הבחירות: לציונים הכלליים כבר הובטחו מקומות נאותים בניהול ענייני-החוץ (שני סגנים למנהל משרד-החוץ), סגנות בממשלת ישראל לאומי, לפחות אחת מארבע השגרירויות העיקריות: לונדון, ושינגטון, פאריס, מוסקבה.

הבחירות לוועידת ההסתדרות יהיו שדה-קרב נסיוני להתמודדות בין מפא"י ומפלגות השמאל בבחירות לכנסת: מפא"י תקבל החלטה מכרעת בעניין הבחירות האזוריות רק אם תיכשל יחסית בבחירות ההסתדרותיות.

אל תקווה לעקוב אחרי מהדך משפטים של ארבעת הצע-רים הנאשמים ברצח כרואים כתגמול על רצח עודד וגמייסטר ושושנה הרציון: מרבית העדויות בענייני בטחון, שיובאו על-ידי התיביעה, יישמעו בדלתיים סגורות.

קרוב לוודאי שמפא"י מ-מ-ם ואחדות העבודה יופיעו כרשימה משותפת בבחירות לרשויות המקומיות: נציגי מפא"י כבר השלימו את המשא ומתן בעניין זה עם אחדות העבודה, מנהלים משא ומתן דומה עם מפ"ם, משוכנעים שהוא יסתיים בחיוב.

מבחר התיאטרונים העומדים לרשות הקהל התלאכבית יגדל, עם הקמת התיאטרון חובבים חדש, נוסף על זה הפועל בחסות בית-יצוני אמריקה. התיאטרון החדש יפעל בחסותה הבלתי-רשמית של הבימה, יאורגן על-ידי יעקב מלכין, מזכיר הוועדת-הרפרטואר של הבימה.

במדינה

אוריה נתבקשה לשוחח עם רעית הנשיא. בדרכי לאכול חשבותי על חברך הצב"אמי רה רחל ינאית. כולנו כאן משוכנעים שאתם צודקים. אחר בא העוקץ: רעית הנשיא הזמינה את משה ואוריה לבקר ביום הראשון אצל הנשיא — בתנאי ששבתית הרעב תופ"סק.

אוריה, הדוברת עברית שוטפת, לא הבינה את המילה "רעיה", סברה שהיא מדברת עם מזכירה, שאלה כמה פעמים: "אבל מה שמך?" כעבור יומיים החזירה צילצול ירושלימה, הודתה לרעית הנשיא, הודיעה לה ששבתית הרעב של חברה לא תפסק.

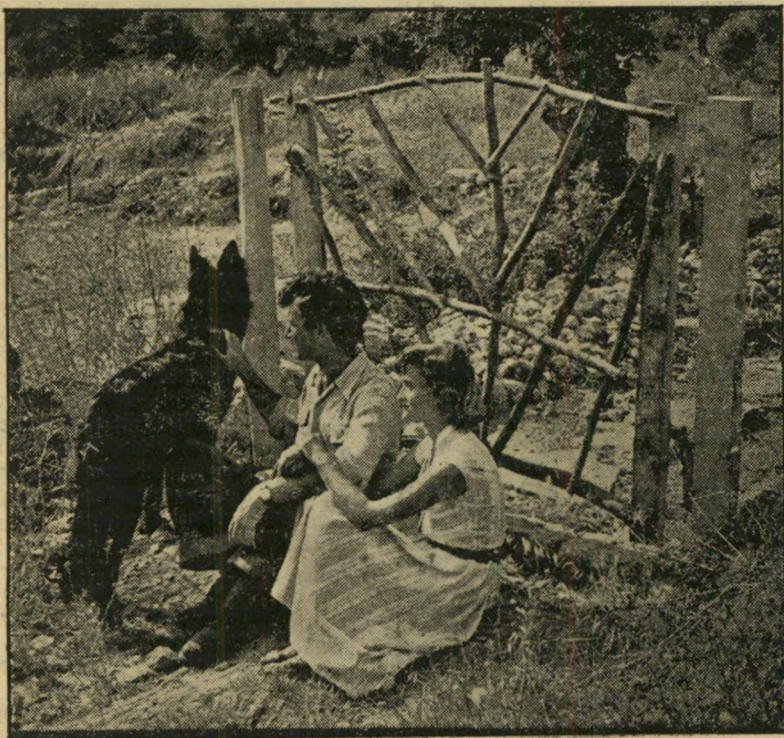
אותה שעה כבר היתה תשובתו הכתובה של משה ברק בדרכה לירושלים. כתב הוא, בכתביו בלתי קריא שהועתק עלי ידידים במכונת-כתיבה: "איני יכול לאיים על ה"כנסת... הצום שלי בא בראש וראשונה בכדי לא להיכנע ללחץ הכנסת, המנסה לכפות עלי חוק בלתי דמוקרטי, חסר הגיונות מוסרית אלמנטרית... נשיא יקר, איני רוצה למות, ולבטח לא למען "הנהול המקובל". אך למען חופש האדם, באם הדבר יידרש ממני, אמות." הרמזה הרגילה היה זה רק הסיבוב הראשון. בה בשעה שמחשבותיו של ברק כבר נדדו אל היום ה-20 וה-25 של שביתת-

הפוך: מן התקופה המודרנית אל ימי הביניים. היתה זאת מדינת ישראל.

הסיבה לא היתה נעוצה בשום התעוררות דתית. להיפך, איש לא סיקפק שרוב רובה של האוכלוסיה התנגדה לתהליך בכל גימי נפשה. אולם השלטון המפלגתי המרושע שהשתרר במדינה נתן כוח מיוחד בידי קבר צה של עסקנים שהפכו את הדת לסוס-רכיבה פוליטי, הם יכלו להשתמש בהשפעתם ב"כנסת, בשיטה מחוכמת של קנוניות סודיות, כאמצעי טרור אורי.

קבלתו של חוק הנשואין והגרושין היתה דוגמה קלאסית. איש לא רצה בחוק זה, נחות מכולם ראשי מפא"י, שידעי היטב כי כוח ריהם מתנגדים לו בתוקף. אולם ראש-הממשלה ושר-הבטחון של אז, דויד בן-גוריון, עמד במאבק קשה עם הדתיים בקשר עם גיוסן של הבנות הדתיות. כשני נחתנים, המחלרי פים ביניהם תסוחים רקובים, נעשה מקח וממכר בין שתי המפלגות: הדתיים ויתרו על התנגדותם לגיוס, וזכר תמורת זה בזק שהחזיר את מחוגי השעון של מדינת ישראל אלף שנה אתורנית.

לא זו הדרך! מפלגה המוכרת את חופש-המצפון של חברה ובחורה תמורת קנוניה קואליציונית, טבעי שתתמקד מאמ-

משה ברק ואוריה כפתח ביתם בעיירה הוד בצמרת השלטון, קרקורי קיבה פוליטית

רעב, והרופאים ניסו לתהות על השפעתה של קדחת-מערות כרונית ישנה על מצבו של ה"צם, הסתובבו גלגלי ההתקפה-הנגדית המפ"לגית בהילוכם המוגבר. מטרת הסיבוב הש"ני: השמעתו האישית של ברק, כדי להסיח את אפיק הויכוח מנקודת התורפה.

את התקפת-המצח הבויה ביותר השאירו מתכנני-הפעולה לעוראל קארליבך, עורך מעריב, המקנה לבוא בקרוב בחשבון למשרה דיפלומטית בשרות המדינה. קארליבך, לש"עבר בחורי-שיבה בשיבת הרב קוק, ירד לרמתו הרגילה, שפך על ראשו של שובת-הרעב המתענה במיטתו קיתון של השמצות אישיות מגעילות שהתאימה יפה לאופי הכ"תב. אותה שעה עסקו צוות כתבים באוסף נושאי-השמצה, ניסו לחזור לכל פינות עברו של ברק, מתוך תקנה סתומה שמא יגלו משהו, תועמלילחש הסיצו בינתיים את ה"שקר כאילו הוזרקו לברק וריקות מזינות.

היה זה נסיון בעל ערך מסופק. טבעי היה שהקהל יתיחס בכבוד רב יותר לאדם המסכן את חייו למען עקרון, מאשר לעדה של כתבלבים מכורים אוספיו-המה. וחשוב יותר: הקהל הרגיש בעומק לבו כי אישיותו של השובת אינה חשובה במקרה זה. התביעה ששמעה על סדר היום לא היתה "משה ברק ג. הכנסת". היתה זאת התביעה: "אורי-ישראל ג. משרת-הקנוניות."

עירעור החוק, לא היה זה מקרה כי שביתת-הרעב הראשונה לשם שינוי חוק ה"הגיע לתעוורתו, כשצילצל השלטון במלון-מדינה בא עם סיום השנה השביעית לקיום

בק רציני על העקרון המכור. השבוע היו ראשי מפא"י נתונים במצב קשה מאד.

היה ברור להם כי המשך שביתת-הרעב של משה ברק יגרוור להפסדים מפלגתיים רציניים. דחיפת החוק המביש למרכז הבמה, חר"דשים מעטים לפני הבחירות, היתה מוכרחה לתת יתרון גדול למפלגות יריבות. עתונאי חוץ דאגו לכך שמליוני קוראים מסכיב ל"כדור הארץ ישמעו בפעם הראשונה כי בארץ הקודש שולטת קנוניה דתית. אפילו רדיו דמשק קפץ על המציאה. אולם מפא"י לא יכלה לשנות את החוק מבלי לגרוור למשבר קואליציוני ולנפילת ממשלתו של משה שרת, בשעה הפחות מתאימה לפני הבחירות.

ההתקפה-הנגדית התגבשה באיטיות. ביום הששי שעבר נורו היריות הראשונות לעבר החרד הקטן במלון גזית. שלית של שרות-מוניות מסר מכתב של ראש לשכת הנשיא, שנשא בטעות את תאריך יום המחרת, יום השבת.

כתב נציג הנשיא: "אין הנשיא רואה, לצע"ר, כל דרך להתערב לשינויי הנהל המקר"בל לחקיקת חוקים או לתיקונם, והיגו תמים"דעים עם היועץ המשפטי לממשלת ישראל (שמכתבו פורסם בגליון האחרון של העולם הזה) כי אין להיכנע בשום צנים ללחצי איום, ויהיה זה בחזקת פיקוח נפש... לא זו הדרך... משום כך מילא הנשיא את ידי לבקשר לחזור בך מהחלטתך לצום..."

איני רוצה למות. מכתב זה טרם הגיע לתעוורתו, כשצילצל השלטון במלון-מדינה בא עם סיום השנה השביעית לקיום

הסיגריה שכובשת את קהל המעשנים

הודות לטיבה, טעמה ואחריה

מטוסיאן עגול

תצטרף גם אתה למעשניה

המחיר 230 פ"ר הקופסה

תל-אביב, רח הגליל 2-4 TEL AVIV, HAGALIL ST. 2-4
ע"י התחנה המרכזית NEAR CENTRAL BUS STATION

בית ספר לפקידות, "אל פא"

תל-אביב, רחוב בלפור 6

קורס ערב

לפקידות

נותרו 3 ימים להרשמה.

התחלת הלימודים — 27.3.55

כולם פה אחד...

אתה בידיים ואסוות

בסוסך עם

להזמנת מקום פנה לסוכן הטיסות שלך או למשרד סבנה ניד

תל אביב 66801 • ירושלים 3471 • חיפה 66926

הגיעו

מכונות כתיבה פורטבל ומשרדיות,

עבריות ולועזיות 13 ו-18"

עם טבלטור אוטומטי ושוילים
אוטומטיים ZETA

ההספקה מהמחסן, המכירה בלירות ישראליות.

פולחן לילא דת

שמאפשרות לאדם לחיות את פנימיותו העילאית, להיזדהות עם הטבע, הבריאה.

רעיונות אלה של שסטר דחו בני נוער רבים, שעמדו בשתי רגליהם על קרקע המציאות. אולם אחרים נמשכו אל התורה הימקורית, החליטו להגשימה הלכה למעשה, בשם גרעין יובל, עברו כמה שלבי אירגון וגיבוש, תוך הסתייגות גמורה מכל המפלגות והזרמים הקיימים.

כמו סנור שתקנים

לאחר סימם את חוק לימודיהם בילו חברי הגרעין זמן מה בהכשרה בקיבוץ העיבור הציוני, חליצחק ובכפר גלעד, שם הצטרפו אליהן שתי בנות. אחר גוייסו לנח"ל כגרעין בלתי תלוי, קבעו את מקום הכשרתם במשק הספר הירושלמי רמתי רחל.

חברי רמת-רחל לא היו מרוצים ביותר מאנשי הקבוצה המיטגורית, שסירבו לדבר על עצמם להתחזקת על השקפותיהם היו מעין קיבוץ בתוך קיבוץ. טענו חברי המשק בהרעומת: "אמנם הם עובדים בחריצות ומשתדלים לעסוק בעבודה חקלאית-טבעית, לא בשירותים. הם גם קוראים הרבה ומצטיינים ברמת ידיעות גבוהה. אבל ההסתגרות שלהם פשוט מרגיזה. הם מסרבים להוסיף להצגות סרטים, ישיבות והרצאות, שנערכות במשק, אוסרים על הבנות שלהם להתרועע עם חבריהן. יתר על כן, ב"שעות הערב המוקדמות הם נעלמים בחדריהם, והחורים הופכים דוממים כמו סנור השתקנים של לאסטרון."

הסתגרות זו של גרעין-יובל מבוססת על תקנון, שנוסח בעזרת מדען ירושלמי ד"ר ישעיהו ליבוביץ. התקנון פותח בתיאור חיי השעמום השוררים בעיר, עובר להצעות מעשיות כיצד להפג אוי: רק החיים בחיק הטבע יכולים לסלק את השיגרתיות המשעממת.

רק אנשיאסונה

הכללים המעשיים של התקנון כיללים, נוסף על הוראת ההסגרת, גם איסור כל חיכוכים, סדר מפורט של עבודת יום ושעות שינה, מספר לא רב של שעות עבודה, ניקיון מופתי, סדר ושקט.

חברי הגרעין מכירים היטב בבעיית ההסתגרות המחדת את יחסיהם עם החברה הקיבוצית, בה הם יושבים. הם רוצים לסתור בעיית זו בצורה הפשוטה ביותר: לאחר תום תקופת השירות יש בדעתם לצאת להתישבות עצמאית, להשתקע במקום בו יוכלו לגהוג כאחת נפשם, מבלי שאיש יראה בהם יוצא-דופן.

לשם כך עליהם לארגן חברים ניספים, למשוך לשורותיהם בני נוער שלא יהיו חברי מפלגה, נלהבי קיבוץ, או אנשי עבודה. הם רוצים אך ורק באנשי אמונה, המסוגלים להבין את משמעותם העמוקה של החיים בחיק הטבע.

מלאכת האירגון והרחבה האטלה על יוסף מגלה, סטודנט האי-ניברסיטה הירושלמית. השבוע עבר מגלה על פני בתי ספר ותנועות נוער, ניסה לעשות נפשות לרעיון השכטרי. אולם התוצאות לא השביעו רצון: הנוער הישראלי, המצטיין בחוש מציאותי בריא, ראה במעשיו של גרעין יובל נסיון תמים לברוח מן המציאות, להשתמש מפיתרון בעיות אקטואליות. החזרה אל הטבע לא היתה מסוגלת להקסים את דור המכונות, המטוס והקולנוע.

ההיסטוריה מעידה כי צמיחתן של כתות מיסטריות, בורחות מן המציאות, היא תופעה אופיינית למדינה ותיקה מתפתרת. אינם כחודשים האחרונים צמחה כת דתית, מורכבת ברובה מבני-נוער דו-קא על קרקע של מדינה נבנית: מדינת ישראל. היא מעידה בלי ספק על הכמיהה העמוקה לתכנים חדשים, לדברים שכא-מונה שיתנו טעם בחיים, מזגה כתב, ה-עולם הזה- בירושלים, משה בן דוד:

הסטורפים סרפת רחל

המועדון הקטן במרכזו של משק רמת-רחל מורכב משני חדרים. בחדר הראשון שולחן-עץ ארוך מכוסה במפה לבנה. על השולחן מגש עץ ועליו שני כיכרות לחם. החלונות אטומים בשמיכות כהות, והאור ניתן על-ידי מנורת קיר חזקה התלויה מעל לשולחן. בכל יום ששי מאירה המנורה על קבוצה של 15 צעירים וצעירות, העומדים בלינוד, בשורה ישירה, מאזינים לבירכת השבת. החלונות האטומים אינם מאפשרים לעומד בחוץ להאזין לשירת התפילה החרדית.

בשבת בצעהיים צועדת הקבוצה, המורכבת מ-6 בחירים ו-6 בחורות, לעבר חדרהאוכל, סועדת תוך שירה. אחר מתפורים החברים לחוריהם, מתייחדים שם בדומה.

לכל חופעה. ששמועות פנימית

מקורו של הפולחן הלארדתי המזור, שהכיל מוגה של דממה ושימחה, שירה והתבודדות, היה בחוג לתניך שנוסד בחיפה על ידי אילן כרוך, חניך בית-הספר היראלי (20). במרכזו של החוג הבלתי-רגיל עמד מורה לתניך ד"ר יוסף שסטר, שהספיק לתנייכו השקפת עולם חדשה, מבוססת לא מעט על רעיונות איסיים-טופיסטיים.

עיקר תירתו של שסטר: לכל אחת מתופעות הבריאה יש משמעות פנימית, המתגלה בחיי המציאות. כן, למשל, יש משמעות מיוחדת למושג "יהי אור" מושג הבוקר, הוויחה. זוהי משמעות חדירה, המתחדשת בכל יום ומורגשת בעיקר לאדם החי בסביבה טבעית.

על כן החיים הפנים ביותר הם בחיק-הטבע, בחוץ. תחת כיפת השמיים, לא בין החומות הצרות של בתי-העיר. הרגשת הבוקר היא היסוד לחיי היום כולו. לכן צריכים הדוגלים בתורתו של שסטר לקיים בשעות הבוקר פולחן מסויים, שיבטא הרגשה זו. בעיקרו זהו פולחן של טבילה, תפילה בוקר מיוחדת, פתיחת הלב עם פתיחת היום החדש.

שעות ההסתגרות

לעומת זאת מהחת שעות הערב את שעות ההסתגרות של האישיות והתכנסותה בתוך עצמה. הרגשת הערב החוזרת מדי יום ביומו היא הרגשה של מעין התקפלות פנימית — ממש כשם שהיום מתקפל ומפנה את מקומו ללילה.

הרגשות אלו ואחרות, כגון הרגשת השבת והעבודה הן הן

המדינה. כי הוא מבטא הרגשה אינטימית-קטנה בית שהשתרשה במדינה, והמאיימת על קיומה יותר מכל דבר אחר: הרגשת האזרח ששוב אי-אפשר לשנות את משרת-הקנוניות המאוס בורכים הדימוקרטיות הרגילות של בחירות-ליד הקלפי, השפעה על המפלגות, או אפילו הקמת מפלגה חדשה. האזרח הישראלי התיאש מן "הנוהל המקובל", כי ריחו של "הנוהל המקובל" עלה השיממה.

האזרח הממוצע גם פסל את הדרך ההפך כה: דרך הסרור. הנסיונות להקים מחתרת חדשה עוררו רק את רחמנותו. משה ברק בחר כמעט בהיסח הדעת בדרך שלישית, מסוכנת הרבה יותר למשרת-הקנוניות הקיים. היתה זאת הדרך של אי-ההכרה בחוקי הקנוניות.

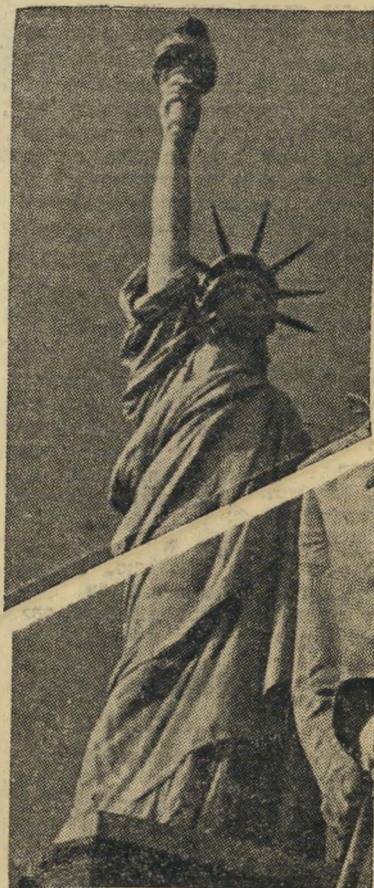
המטרה שבדק הציב לעצמו היתה לשנות את החוק על-ידי גיוס דעת-הקהל. קרוב יר-תר לווא היה שהוא ישיג מטרה אחרת: לעורר מספר גובר והולך של אנשים הכו"רים במוסריותו של החוק, ינסו להתעלם בכלל מקיומו. נטיה זו הורגשה יותר ויותר בזרם המבקרים שעברו השביע את החדר בבית-המלון. הם חיפשו בסיס חוקי חדש להתקשרות זוג ישראלי, מחוץ למסגרת הנישואין שהחוק נטל מהם את מוסריותה.

סמוך על שתי רגליים. יתכן וסימניהן הראשונים של סכנות אלה היו ברורים לעיני סגן שר הדתות, זרח חרדפטיג, כשקם השבוע בכנסת, תאר את ההשפעה ההרסנית של נשי-איתערבות על יהדות אמריקה, טען כי נשור אי תעורבות בישראל הם עידוד לנשואי תע-רובת בגולה.

במיטתו צחק הצעיר הצברי למשמע טענה זו. "אני לא רוצה להיות סמל בשביל יהודי אמריקה", אמר למבקר דתי, שבא לער-דדו. "אני לא מאמין בסמלים ההולכים על שתיים. אי-אפשר להפוך עם שלם לסמל, למען יהודי אמריקה. אם הם רוצים בסמל, שימליכו מלך בישראל ויטילו עליו את כל הסייגים, במקום לחסל את חרותו של האדם הששום."

מבקר זה לא היה היחיד שגילה, במפתיע, כי ישנם עקרונות חזקים מאד לצייר הססגוני. עקרונות אלה התחזקו יותר ויותר ככל ש-מצבו הגופני נחלש, עם הופעת סימנים רא-שונים של דלקת בגרון, החלשת דפיקות הלב והדופק, עוררדין שגילה חור בחוק והציע להערים על המחוקק, כמעט גורש מן החדר בבושת-פנים. צעק ברק: "אני רוצה להתחכם. אני לוחם על עקרונות! דומה היה גורלו של רופא מבקר שהציע להגניב לו בסוד גלולות ויטאמין. אפילו ידידיו הקר-בים וחברי הועדה, שהתארגנה לעזרתו, נתי-קלו בעקשנות בלתי-חרתנית.

כשהתקרב היום החשיצי לצום, היה נדמה

פסל החירות בניירורק לקיבוץ גלילות, יד מושתת

כי המאבק עוד היה נתון בשלבים הראשונים. לפי כל הסימנים היתה ממשלת ישראל מוכנה לשלם מחיר גבוה כדי לשכוח את קיומם של הצעירה הבלונית הקטנה והגבר השחחרר התקיף, שקירקורי קיבתו הריקה הרעידו השבוע את מערכת-ההעצבים של מפלגות ה-שלטון.

מפעלים פסל לתל-אביב

בן ויזר היה יהודי אמריקאי טיפוסי: הוא התגורר עם אשתו ושלושת ילדיו ברור-בע ברוקלין הניירורקי, עסק במקצוע יהודי מסורתי — חייטות וניקוי יבש. נאמנותו ומסירותו לארצות הברית היו איתנות, בלתי מחולקות. הוא לא חשב מימי לעלות לישראל, ואף פי כן פעם בו רגש יהודי יימוק: הוא הרגיש את עצמו קשור במסורת יישי השנים של עמו, התאבל על ששת בתי-החלל הנאצים, עקב בגאווה מסור-המיליונים, ימות מדינת ישראל.

תרת אחר התפס... ייה בפני חיזור: כי הבעייה הגדולה שענה. לקרב את היה-צד לאחד את שני הקטבים, וארצות-ה-דו והאמריקאיות, את ישראל, יים את ברית. הוא לא ראה במגביות ובמענה, הדרך הנכונה להתקרבות: הם היו עשו-לעצמם את נאמנותו למולדת, ארצות-הברית. על כן חיפש הוא פתרון מקורי, מיוחד ב-מינו.

הפתרון נמצא באחד הימים, כאשר עמד

בן והשקיף על-פני נמל ניירורק. לעיניו נגלה במלוא הדרו חלק בלתי נפרד מנופה של העיר הגדולה: פסלי-החירות, הניצב על אי קטן בפתח הנמל, שנתרם לארצות-הברית על ידי העם הצרפתי בשנת 1885.

מראה הפסל הגדול חולל במחשיו של החייט הברוקליני רעיון מזהיר: ארצות-הברית יכר-לה לעשות כמעשה הצרפתים, לתרום העתק של פסל החירות לישראל, להציב אותו בנמל תל-אביב. רק מעשה זה עשוי לקרב את שתי המדינות.

חיים, חירות, השגת אושר. ה-חודש נחלץ בן חיזור להגשמת רעיונו. הוא פנה במכתבים נמצים אל אישים אירגונים ומוסדות יהודיים ולא-יהודיים ברחבי אר-

צות-הברית, ביקש לסתוח במגבית להקמת הפסל. כתב החייט: "כרגע קולטים חופי ישראל בני אדם אשר נידחו על-ידי מרבית מדינות העולם. אנשים אלה הינם שרידי עמי שהושמדו... יודע אני כי סכל העם היהודי לא היה הסבל היחידי. אולם מי יוכל לחלוק את צערו ושמחתו של עמי, אם לא אני?"

פסל החירות נבנה לתלאבים יתן לעולים החודשים הבטחה נאמנה של חיים, חירות והשגת האושר. וזקא משום כך אני רוצה

* הפסל הענקי תוכנן על ידי הפסל

אוגוסט בירושלמי, נבנה על-ידי המהנדס

אצב אייפל בדמות אשה, הפורקת את כב-

גוס. יפה לפיד גדול. אורך הזרוע האוח-

ליה, מ-17 הוא 14 מטרים.

זת בלפידי ב-17

לפנות אל ליבם ואל רגשותיהם של בני אמריקה..."

הרעיון היה גדול. המכתבים היו מלאי רגש. אבל היה ברור מלכתחילה כי סיכויי הגשמת תוכניתו של חיזור היו קלושים ביותר. האירגונים והמוסדות אליהם פנה הוא ראו עסוקים מדי בהכנות לבחירות ל-נשיאות. ממשלת ארצות-הברית היתה טרוד-דה בהכנת שני משלוחי נשק נוספים לעיר-ראק.

יתר על כן, היה ברור כי אפילו אם היה חיזור מצליח לאסוף את הסכום הדרוש, היו הסיעות הדתיות בישראל מפעילות לחץ כבד נגד הקמת הפסל: "לא תעשה לך פסל ומסיכה!"

הגבול החרמי החרם

יושבי הכפרים הלבנוניים הסמוכים לגבול הישראלי ידעו כי קיים דבר המכונה בשם החרם הערבי: איסור חמור להעביר סחור-רות ומצרכים לידי האויב הציוני היושב מדרום. אבל הם ידעו עוד משהו: ההב-רחה נתנה להם את הלחם, אשר לא יכלו להוציא מאדמת-ההרים הקשוחה. הם עסקו בה בימי התורכים, בתקופת המנדט הצר-פתי, בימי הפלישה הבריטית ובימי מלחמת-העצמאות. הם הוסיפו לעסוק בה גם לאחר הקמת מדינת ישראל.

הממשלה הלבנונית ספגה גינופה חוזרות

העולם הזה 910

סוד הלידה המפוקפקת

אברהם איזון ותמר ברה
"על מנת להוציא ממני דמי מזונות"

למרות טענה זאת נקנסה ב־150 ל"י, חויבה למתן ערבות של 500 ל"י להתנהגות טובה.
מאז נישואיה השניים, לאברהם איזון, גדולה היתה תשוקתה של מרים להביא ילד לעולם, אולם הגורל המר לה: שבועות אחדים לאחר הנישואין הפילה, ומאז היתה שקועה בפחד כי אין היא מסוגלת ללדת עוד. כשהתעוררה בה, כעבור שנתיים, התקחה כי נכנסה סוף סוף להריון המיוחל, מיהרה מרים לבדיקה אצל רופאת הנשים והתלביבת ד"ר לילי ברג פלאטאו, אולם זאת לא יכלה להבחין בסימני הריון ברורים. האשה המאוכזבת ביקשה את כמעט־חברתה למקצוע לתת לה הוראות ותרופות שיסייעו לה בהשגת המטרה, וחזרה לחיפה.

האם היה זה באמת הריון? על כך קשה לקבל תשובה מוסמכת. הרופאה שהוציאה למרים העדות־הריון, בחודש הרביעי כנהוג, איננה מוכנה להצהיר כי אין לה ספק בכך. "מהבדיקה", אמרה היא אחר כך, "לא יכולתי לקבוע אם היא באמת בהריון, או לא. התפתחי בבדיקה פורמאלית, כי האמנתי לה כקולגה בעבודה. ראיתי אצלה בטן שמנה, אבל יתכן שהשומן הוא טבעי, ולאנשים שמנים בטן דומה". דעה ספקנית הביעו גם שתי התופרות, אצלן הומינה מרים שולח־הריון. אמרה הראשונה ביניהן, הדסה הירס מקרית ביאליק: "...אמרתי לה שזה לא ניכר בה בכלל... היא ביקשה לא לתפור את השמלה לפי גופה, רק לתפור יותר רחבה... שלוש פעמים מרים איזון באה אלי ומדדה את השמלה והשמלה עד היום נמצאת אצלי... דעתי שמרים איזון לא היתה בכלל בהריון בזמן שמדדתי לה את השמלה... היא בדרך כלל שמנה — ותמיד היתה באותו המצב..."

התופרת השנייה, גרסה לוי, אלמנתו של רופא, הוסיפה: "אני חשתי שהיא לא בהריון לא בעד זה שבדקתי אותה,

אלא מסיבה פשוטה: מהתנהגותה בזמן שלקחתי אצלה את המידות — וזיוותה והליכתה לא כמו אשה בהריון בחודש השביעי, כפי שהיא סיפרה לי...".
היחידה המעיזה על ההריון ללא פיקסוק היא ד"ר טרוה בתר, בעלת בית־החולים בתר, בו גם נערכה אחר כך הלידה השנויה במחלוקת.
הלילה הגורלי, שאת אשר התרחש בו יצטרך לקבוע בית־המשפט, היה ליל הרביעי בחודש אוגוסט 1953. באותו יום הרגישה מרים, לדבריה, ברע ונכנסה לבית־החולים כדי לצפות ללידתה. אמנם, היה זה רק אמצע החודש השמיני להריון, אך לדברי האשה והרופאה שטיפלה בה, ד"ר טרוה בתר, ילדה בו בלילה ילדה שלמה ובריא, בעלת משקל גדול באופן בלתי־רגיל לגבי גולדים טרם זמנם (2,9 קילו).

בלידה זאת לא הרגישו כלל יולדות אחרות ששכבו במחיצתה של האם המאושרת, שמיד למחרת הלידה עזבה את בית־החולים בטענה של "מחסור באוויר" ועברה לבית החולים אמהות שעל הכרמל. סיפרה בתיה אורבך: "היא סודרה במיטה אצלנו בחדר... ואחרי זה הועברה לחדר סמוך... ואני זוכרת שלמחרת אורה האשה נכנסה אלינו, ברכה אותנו לשלום ואמרה שהיא עוברת לבית־החולים אמהות... וזה היה לפני הלידה... אחר כך שמעתי... שאורה הרופאה ילדה בת בבית־החולים אמהות... אני בטוחה שבזמן שעזבה... היתה לפני הלידה, והסתובבה או והיתה במצב רוח טוב... ומצב הבטן היה נראה כמו מקודם".

יולדת חיפאית אחרת, ברכה קרוסר, סיפרה סיפור דומה: "האשה שכבה במיטה, אכלה ארוחת־ערב, ביקשה מאחות כדורי שינה, וישנה במשך כל הלילה. למחרת היא לקחה את מוזנתה אחרי שהתלבשה, ואמרה שהיא נוסעת להר הכרמל לבית־חולים... אני בטוחה שבזמן שהאשה עברה... היא היתה לפני הלידה. אני עוד איחלתי לה לידה טובה".

שונה בהחלט היא הגירסה המשותפת למרים ולרופאה ד"ר בתר על מאורעות הלילה הגורלי. מספרת ד"ר בתר: "בשעה 10 בלילה גברו הכאבים... בשעה 12 בחצות היא ילדה בת. הלידה היתה גורמאלית, לא גרם כל קרע".

בת'או אסופית?

אם כה ואם כה, חזרה מרים לביתה לאחר שהות קצרה בבית־החולים אמהות כשהיא חובקת ילדה שנקראה תמר בלה (השם הראשון לפי דרישת האשה, השני לפי דרישת הבעל על שם אמו המנוחה). רק כעבור זמן, כשחיי המשפחה התערערו לחלוטין והאשה גסת בצירוף מונוגה עבור הילדה, התערערו חשדותיו של הבעל ועם פתיחת החקירה התערערו פיקפוקים נוספים:

● כל הפיקסוקים והמירשמים הנוגעים ללידה ולמהלכה לא נשמרו בבית־החולים בתר, הושמדו עם כל המיסמכים הישנים.

● הרופא, ד"ר מילאן קולמאן מכפר־אחא, מסר כי התינוקת, שלפי גירסת האם נולדה במחצית החודש השמיני, היתה "בלא כל סימנים של פג". כמו כן העיד כי לאם לא היה חלב ולא היו כל סימנים של פעילות השדיים.

טוען האב: "התינוקת היא אסופית שאומצה על ידי אשתי במרמה על מנת להוציא ממני דמי מזונות". טוענת ד"ר בתר: "אם הבעל טוען שהוא לא ראה את ההריון, אז הוא לא בסדר באופן שכל".

מי מן השנים צודק בחשדותיו — על שאלה זאת, שתכריע את גורלה של מרים איזון, של בעלה אברהם, ובעיקר של התינוקת החמימה והחפה, בליספק, מכל פשע, יצטרך לענות בית־המשפט.

מרים איזון (ימין) וירידה
"יתכן שהשומן הוא טבעי"

מרים מארטינץ הממושקפת לא היתה רק יפית־ארא. היא היתה גם פקחית, משכילה ומהירת־החלטה. בחורים רבים ביקשו את קירבתה מאז עלותה לארץ ממולדתה, רומניה. אולם מכולם בחרה היא דווקא בסוחר אברהם איזון.

מרים ואברהם נפגשו רק בישראל, אף על פי שבשנות המלחמה נמצאו זה בקירבת זו: היא טיפלה בפליטים בקירבת מחנה המעצר, בו ישב הוא כשכירי מלחמה. אברהם אהב את האשה הצעירה והיפה בכל לב, היה משוכנע כי הגורל הוא שהפגיש אותם יחד.

מרים מצידה עשתה את כל אשר ביכולתה כדי להגביר את אהבתו של אברהם. היא סיפרה לו על חייה החוצוצים, חסרי־התקווה וגדושי הבדידות, אשר דחפו אותה לכמה נסיונות התאבדות. עוררה אותו לחשוב שהוא קר־האור היחידה הבוקעת אל ליבה המדוכך. אברהם האמין לדבריה, ניסה לכבד אותה בכל האמצעים, עודד אותה לגשת לבחינות גמר במדע הרפואה, בו השתלמה, לדבריה, לקבל תואר של רופאה מוסמכת.

אהבתו של אברהם היתה עיוורת לא פחות מאהבות אחרות. הוא ראה במרים את שיאה שלמות הנשית: אשה מלא־חן ורגשנית, שהבינה לליבו, לקחה חלק פעיל בכל מאווייו. כאשר ביקש ממנה להינשא לו, קיבל את הסכמתה המידית, השתקע אהה בדירה חדשה שקנה בכסא־אטא.

אברהם היה עתיד להתחרט על נישואיו הנמהרים. לא עבר זמן רב והתברר לו כי מרים רחוקה מלהיות אשה מושלמת, קרובה יותר להיות פקעת של עצבים. מדי פעם בפעם היו השכנוע, יושבי כפר־אחא, מועיקים את המשטרה להפריד בין בני־הזוג המתקוטטים. פעם פרצה ביניהם קטטה ברחובת הראשי של קריית־ביאליק, שכתוצאה ממנה הובא אברהם לדיון, נמצא חייב בתקיפה, נדון ל־18 ל"י קנס, או 30 ימי מאסר. מרים אף בצעה שני נסיונות־התאבדות.

ורכה הסוערת של משפחת איזון יכלה להוליד אותה רק למקום אחד: לבית־הדין הרבני. אברהם ומרים נפרדו, חוללו עקב פירדתם את אחת הבעיות המעניינות — והמס' תוריות — ביותר בשדה־המשפט הישראלי: בעיית היותה, או אי־היותה של ילדתם, תמר־בלה, בתם הטבעית.

רופאה או לא רופאה?

האשה, ילידת רומניה, לא היתה בעלת עבר ללא־דופי. כבת של רופא שניים וכימאית, בחרה גם היא במקצוע הרפואה: אולם לא הספיקה לסיים את לימודיה עד שנת 1948, שנת עלותה ארצה. הגורם שהפריע לה בסיים הלימודים היה, אולי, התעסקותה המרובה בעניינים שמחוצה להם — תוך לימודי הרפואה השתלמה אליס־מרים לא רק בנגינת פסנתר ובהתעמלות, אלא הסיקה אף להינשא לבחור בשם מארטינץ, ממנו התגרשה לאחר עלייתה ארצה.

אולם המחסור בתעודות מתאמות לא העיק במיוחד על האשה שגמרה אומר לעסוק ברפואה — לאחר תקופה של עבודה כאחות השיגה תעודות מוויפיות בעזרת ידיד שאת שמו סירבה לגלות, הציגה את עצמה כרופאה במקומות עבודה שונים ועבדה במקצוע זה עד לאחר שבועלה הממורמר קרע את הלוט מעל פניה. במשפט שהתנהל נגדה בבית משפט־השלום בחיפה טענה כי התעודות נוצרו "רק כדי למחות את בעלי", לא שימשו כאסמכתא לקבלת עבודה.

הארצות, מבלי לשים לב להכנסות הק יכולה לקלוט שלל ניגודים זה במלוא ה רק תמונות, צילומי רגע. עמוס קינן, הצליח לקלוט כמה תמונות כאלו, ק

לונדון הינה עיר מקסימה על אף שאונה, ערפיליה וכליל האדם השוכן בה. היא מקסימה בעיקר מפני שהיא מהווה מזיגה מזרח של ישן וחדש, דלות ועושר, סאר בל-ישוער וזוהמה. הפאבים — בתי-הכירה המסורתיים — שוכנים לצדם של מועדוני לילה מצוידים בתזמורות מצויינות. בתי-עסק נרחבים משתרעים במרחק קטן משוק-הפשפשים, בו מוכנים סוחרים סמרטוטים, ברובם יהודים, להציע כל דבר תמורת כל מחיר. בתי-קולנוע המציגים פרטים על טהרת ההוליוודיות, שוכנים ליד אילמות בררנים יותר, המציגים פרטים טובים, מתוצרת כל

על פרעושים ועל חיי לילה

וכושי אחד ממתינים בסבלנות עד לשעה מ' אחרת אחר חצות, או ירדו המחירים. שני אמריקאים עם פרצופי חינוק מחייכים כמו דון ז'ואנים איומים וגוראים אל אחת ש מחליפה את צבע שיערה בזיקית, ולפי שיניה הנותבות ניכר בה שאנגליה היא. שתיים עובדות ואחת אומרת מימרת כנף לאחותה: "אמרתי לו שאנחנו זונות ולא קבצניות". כי הכבוד שוכן גם במקומות בהם נעלמה הגאווה.

מבוכ של סימטות

מאחורי הפיקדילי משתרע הסוהו. מבוכ

בום-הכירה האנגלית-מסורתית, עדיפה, כנראה על כל

לחיות, אם רק נותנים.

מכאן, מהמקום הקודר הזה, מסימטות קט' נות, כנויות בתלבושים, שפעם היו אדו' מות והיום הן משחירות מפוח וזיעת דורות, מקום בו עליך לפלס דרך במרפקים כדי לראות אור שמש, יצא איש בשם צירלי צ'פ' לין, הוא הביא לעולם כמה מזכרונות ילד' תו, על הצער והצחוק שבחיי העוני, וכמה נעימות ואס נוגות. ואיש אחד אחר כתב על המקום הזה אופרה בגרוש. מציג באוריון בתלאביב.

חיי הלילה של לונדון

חיי-הלילה של לונדון הם העתק חיזור של חיי הלילה בפאת-תקוה. בשינויים קלים, שאינם עקרוניים, בהתאם לסביבה. נתחיל בפיקדילי. לילה צהוב ושומם ירד על העיר, נדמה לך שהשמש שלא ראתה שקעה כבר לפני כמה שנים. אחרוני האנשים יצאו מהפאב. שם הטילו "דארטס" ללוח המסרה, ושמו אחד מ-17 מיני הבירה, והתידדו אחד עם השני עד כלות הנפש. שם, כשנכנסה, מצאת חתך נאמן של החברה האנגלית, כי לפאב באים גם הגנטלמן וגם הפוחח. שם פונים אליך בתואר "אח" או "יקירי", שהוא באנגלית מעין מילת חיבה של זלזול, או מילת זלזול של חיבה; ממש כשש ששיא הזלזול באנגלית אמיתית הוא להגיד על מי שהו שהוא אמנם נחמד.

ובכן, יצאו יצאו אחרוני האנשים מהפאב, והם משרכים את דרכם, מתנוודים קלות, על המרצפת הרטובה של פיקדילי. אותה מרצפת שדורי דורות של ספנים כובשי אימפריות וחיללים אנגלים ולא אנגלים של כל מלח מות-העולם דרכו עליה בלילות החופשה, כאשר יצאו לבקש תחליף לחמימות הביתית שאינה ואחרי כן מתו בכל מיני מיתות משונות.

שם, בפניה, מתגודדות ה-שורט טיים גר' רלס", אלה שמשכירות את גופן לשעה קלה במחיר השווה לכלל נפש. שני הודים

דברים של מה בכך, והאימון יוצר אימון.

מציאות מכל הסינים

כמובן אוי ואבוי לך אם תיתפס בגניבה של מהבכך, העונש כאן חמור להחריד, כי לא רק גניבה כאן, אלא אפילו מעילה באר' מון. רק סעמיים קרה לי שבעל-החנות ראה אותי מסתכל בחלון הראווה ויצא אלי אל המדרכה והציע לי להכנס פנימה ובעוד הוא מדבר החל לשלוף במהירות את הסחורה מהמדפים ולהלל את טיבן ואת מחירן הירוד בהשחאה, וכמובן שהוא ידע הכל על ישר' אל, מפני שיש לו שם קרובים. 300.000 מהם יושבים בלונדון, קצת קשה לא לפגוש אר' תם.

בספי קוט לין אין נימוסים אנגליים. אם אתה רוצה רק למשמש ואין ברצונך לקנות, יהדפו אותך בצד ובכתף ויבקשו ממך לפנות את מקומך לאלה הרוצים לקנות, והם באים בהמוניהם, ביחוד התיירים שבהם. מציאות יש כאן מכל המינים. החל בצעפים ובודים ובגר' דים מכל המינים והסוגים, כמובן חדש ולא משומש, ונעלים שאתה יכול לנעול ישר ול- לכת בהם במחיר זול עד לגיחוך, וכלה ב- מכשירי טלוויזיה ותקליטי הרקודים של מר' צרט, או פסלים הנראים כעשויים גבס, אלא שהם עשויים מלח שולחן, ואם קנית נפוליאון נאה, סופו שתמליח בו את הסלט כעבור כמה ימים. ומי יודע, אולי יש בתוכו יהלום של המהרה".

בהפסקה מנעימה התזמורת מנגינית. הקב' צנות אסורה באנגליה. על כן תראה ברחובות ובשחקים לולינים ורקדים סטפס לצלילי ה- תוף והסכספון, חתיקי מלחמת-העולם צר' לעים על קבים, ענודים מדליות של ארבע או חמש מלחמות, מסיבכים תיבת נגינה.

קוף קטן, חתיק מלחמות קיום לאין ספור אוסף את מטבעות הנחושת ומחירי. אקורי' דיוניסטים מרעיסים נעימות סנגו מסעירות, והעוברים ושבים רוקעים לקצב ימשלשלים את התמורה, וזמרי אופרה בוימוס בליחי גיטרה משפכים אריות של רוסיני. אפשר

ביום ראשון, הלא הוא סאנדיי, נועלים האנגלים את עסקיהם והולכים לכנסייה. כי באנגליה ההליכה לכנסייה אינה חובה אלא זכות. את העובדה הזו ניצלו אחינו בני ישר' ראל, שכמה וכמה מהם עדיין דרים בווייט' צ'פל ובאיסט-אנד, ומי שילך בבוקר נאה של יום ראשון לפסי קוט לין באיסט אנד ימצא לפניו שוק הומה וסיאן, כמין הגדלה טלס' קיפית של סימטאות שוק-הכרמל התלאביבי.

משוט תענוג לבוא לשם. על המסעדות מת' נוססים מגיני דוד והאוכל בהן כשר למהדרין. שם יוגשו הטשולנס הטוב והגעפילטע פיש המהוללים וגם קרעסלער, אפויים בצק וממור' לאים פתיתי בשר כשר. מודעות באידיש מבשרות על הופעותיה של אלקה זוסמן, ר' התגרים מכריזים בקולי קולות ובסלסולי חן על סחורתם. אף אינם מתביישים למשוך אותך בכנף בגדך ולשדל אותך בנעימות, אך בתקר' פות, לראות משהו שלמראהו תפליט קריאת השתוממות. ואם נקרע כנף בגדך, מיד תוכל לקנות בו במקום בגד חדש, טוב הימנו. וזה כל כך שונה מלונדון.

בחגיגות של לונדון אתה יכול להסתובב יום שלם, לנדנד לכולם על הנשמה, למשמש בכל המוצגים. אינך חייב לקנות, ואתה מק' כל את השרות הנעים ביותר עלי אדמית, עם חיוך מצודר ועצה ידידותית. אם לא מצאת חלילה את מה שביקשת, הרי למען כבוד העסק תישלח אליך הסחורה הביתה, ואתה תבוא ותשלם כאשר תזדמן לסביבה. אם חלר' לה מתברר ששכחת את צרור הכסף, גם אז תוכל לקחת את הסחורה וללכת, מאמינים שתבוא לשלם, וגם כדאי להאמין. כי ה- אנגלים סבורים שלא כדאי לטרוח ולשמור על דברים של מה בכך, ולא כדאי לגנוב

תיבת נגינה, תיש וקוף אוסף כסף; מח' זה המרתק את מתי רז וצפרירה זכאי (ימין).

הפרווה היא סימלון המקצועי של הפרוצות הלונדוניות, כשם שהכלב המסולסל הוא סימן ההיכר של כל פרוצה פריסאית. אחדות מבנות לונדון העוסקות במסצוע העתיק בעולם, משתכרות הון תועפות.

הגימאריסט המשמיע שירים ליריים-נוגים במועדו זהו צעיר שבילה שנים בצבא הבריטי ולא הצליח ל

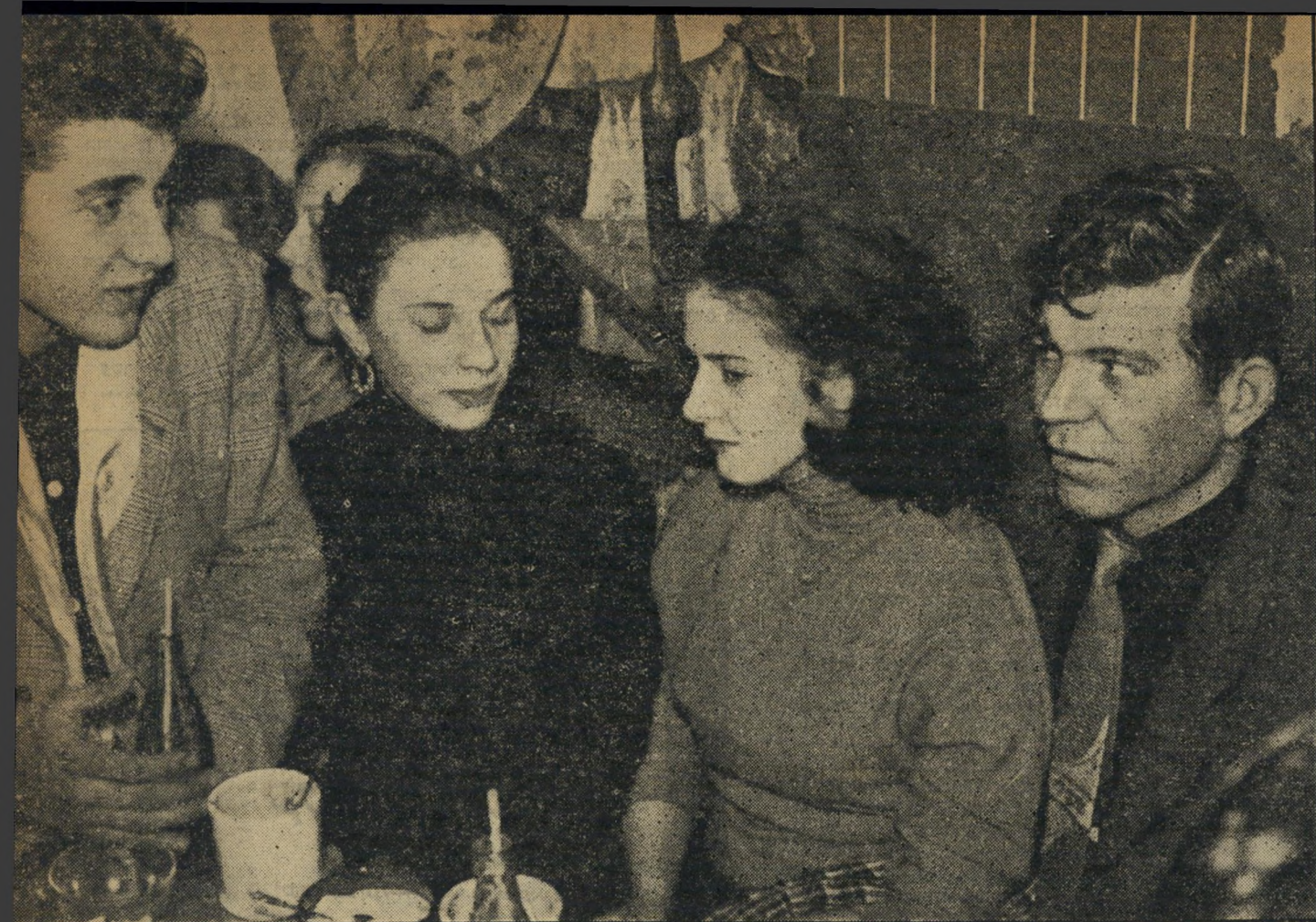

ה. עינו של אדם רגיל אינה
פ. היא יכולה לקלוט ולתאר
ג. העולם הזה באירופה,
ד. הווי של העיר הגדולה.

דו

ל סימטאות משונות, ובו מסעדות
זוריות, מורחיות, מועדוני-לילה
ל המועדונים נושאים שמות קל-
ג. התרנגול הלבן, הדוב הלבן,
ד. ושם אתה יכול לקנות בלירה
י. כרטיס-חבר במועדון, ואז תוכל
קאות חריפים גם בשעות בהן
גשה לפי החוק הבריטי.

המועדון עומד המתגושש בדימוס,
לפור כל התקהלות בלתי חוקית,
זי שלום קר שכאלה אין התקהל-
חוקיות, והוא מפקח בשממון,
יו שהוא אסור עליך את הכניסה,

נשים אינן חסרות בלונדון. זוהי ירושת המלחמה האחרונה, אשר בריטניה טרם הצליחה להתגבר עליה. גברים צעירים המבקרים בעיר אינם מתקשים למצוא חברה לבילוי. שני הימאים הישראלים, מצאו בנות זוג חמודות ללא קושי, יצאו לסייר, בהזדמנות, על-פני מועדוני-הלילה.

„האם אתה רוצה לומר בזה שאשתך היא סוס?“ שואל החלשי-סיציליאני.

„אתה כל כך מצחיק“, אומר המלצר, „אני מת מצחוק.“

„אבוא לנגן בהלוייה שלך“, אומר הגיט-ריסט, „ואתם כולכם, מי רוצה לשאוף קצת אחיר צח ולהתנדף מכאן? עומדים אנשים בחוץ, גם הם רוצים לשחות קצת רעל. אולי תעשו טובה ותסתלקו כבר מכאן?“

אחרים לוקחים את זה ברצינות ומסתלקים מכאן. בעל המקום, יהודי ארוך אף, מתרוצץ ומפנה מקומות. אחד מקלל אותו בצרפתית ואומר: „יהודי מנוול“. מתברר שהוא בעצמו יהודי. חבורת מלחים נכנסת ופותחת בתגרה. הגברות צוחקות בעליצות. כושי חסון מחבק שודית צחה. מי אמר שהוא שחור? בפינה יושב עתונאי ישראלי שנשלח לחקור את העולם, מחר ישלח כתבה לעיתונו על ייעול וחסכון במפעלי התעשייה, עץ מספרים ומוסר

כוחך. לא כדאי לנסות את המקומות האחרים, הם בדיוק אותו דבר.

במקומות המכריזים על עצמם שהם קוני טינגטליים, השפה השלטת היא צרפתית. לשם באים כל אלה הרוצים לדבר צרפתית ולהתייג כמו צרפתים. אתה יורד במדרגות תל-לות וצרות אל מרתף בעל תקרה נמוכה. בפנים חם ומסריח. ווגות יושבים ומתנשקים ובטוחים שכולם מסתכלים ומקנאים. אחר כך הם נפרדים והולכים כל אחד לביתו. הגר-טריסט, שחציו חלשי וחציו סיציליאני, מד-בר אנגלית במבטא שחציו חלשי וחציו סי-ציליאני. הוא פורט להפליא על הגיטרה, שירים איטלקיים וספרדיים, אך אין זה תפ-קידו היחיד. הוא גם משעשע ומגרש את האורחים.

„ננכת את אשתו“

המלצר יורד במדרגות וצועק אל הגיטריסט במבטא איטלקי: „אתה ממור, אתה לא מנגן, אתה רק מדבר, אתה גורא מגוחך!“ „אני מדבר מפני שאני אדם הגון. אני מר-היר את האנשים לא לשחות את הקפה שאנה מגיש להם, נכון?“ „אתה ממור, גנב סוסים“, מתעקש המלצר, „אתה גנבת את אשתו!“

כי היא רק לחברים. אבל אתה חכם ואתה אומר שאינך רוצה בכלל להכנס. רק להציץ. בסדר, להציץ מותר. הוא לא יכה אותך בשל כך.

בפנים יושבים שלושה אנשים. משתדלים נורא לשמות, אבל לא הולך להם, לכן הם עצובים, וזה הולך להם. המלצרית, שיכלה להיות יפה, אילו היתה יפה, מחקרת אליך במאור-פנים. יש לך בדיוק שלושה שילינג בכיס, אבל גם עם שלושה שילינגים אפשר לעשות רושם כביר. אתה שואל: „יש שם פניה?“

„מצטערת“, עונה המלצרית, „אין לנו.“ ומה בנוגע לבקבוק מרטיני יבש?“ (לאחר שהסתכלת היטב וראית שאין מרטיני).

„נורא מצטערת“, עונה המלצרית, „אבל המארטיני אולי.“

„אם כך“, אתה אומר, „תני לי תה פשוט.“

תה מרעיל

היא מביאה תה פשוט, אך עדיין לא אבדה תקותה להשקות אותך בכל מיני רעל ול-קבל את שכר טרחתה. על כן אתה משאיר לה טיפ של שני שילינגים ואז לא תטריד אותך יותר. מתברר שתה פשוט יכול להיות רעל מסוכן ביותר, ואתה נמלט משם בשארת

ימים הישראליים בעיני כדורגלן ישראלי, יוסף מרימוביץ.

נשי לופ הוא כינוי לפסלים המוצגים כבוד-לח, עשויים גבישי-סלח, נמסים במגע עם מים.

אווירה לוחמת שוררת במועדון-הלילה הצרפתי קונטמפורי, הנמצא במרכז לונדון. התזמורת של המועדון מורכבת על טהרת הכושיות, מקימה שאון תופי-סכספוני אדיר. במועדון בזים לחאטס האנגלי.

ההלילה הזולמ, הינו תופעה נפוצה. על פי רוב קלט בחיים האזרחיים, מוכן לעסוק בכל מלאכה.

"מיבצע חיוך" מכה גלים בצ'יבור

תל-אביב, 22.3 — מיבצע החיוך, שעל עריכתו נמסר בגליונות האחרונים של "העולם הזה", עורר התענינות בחוגים רחבים ביותר. מאות שאלות הגיעו למטה המיבצע, והתמונות הראשונות נתקבלו. ההנחה היסודית, כי חיוך יפה מנעים את החיים, נתאשרה שוב.

צלמי המיבצע החלו בעבודתם השבת, וצילמו בכמה ממרכזי האוכלוסיה בארץ. מפעל "תל-א", שבחסותו נערך המיבצע, ואשר משתתפים שנים שלם יוצרת את "השיניים המאורורות", פוגים לכל בעלות החיוך היפה שסרם נפגשו עם צלמי המיבצע, למחר ולשלוח את תצלומיהם למטה המבצע, ת. ד. 136, תל-אביב.

תלושי השתתפות ניתנים לכל בעלות החיוך במקומות המכירה של תוצרת "תל-א" ברחבי הארץ. הפרס הראשון הוא שבוע שהיה בבית-המלון "רמת-אביב", יחד עם מלבושים מתאימים, שיספקו עלידי אחד הסלונים הידועים ביותר בתל-אביב.

עשרת הפרסים האחרים ממתנים אף הם לזוכות.

חיוך יפה מנעים את חייך ואת חיי זולתך

**...זמחות בחגך
על ארבע כוסות**

הכוס הראשונה — מין טובא לקדוש
הכוס השנייה — כרמל חוק לדגם
הכוס השלישית — אדום עשוק לארוחה
הכוס הרביעית — ברנדי ולוקר לקטח

כרמל מזרחי

מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

על פרעושים ועל חיי לילה

השכל. הוא מתבייש לכתוב את האמת על העולם.

תחליף לתענוגות

יש גם "גייס קלאבס". שם מופיעות הנערות המכוערות ביותר בכל לונדון ב"פלור שואו" שובם ומשומם. המון אנשים חושבים שזה משעשע, ובגיל ידוע אפילו זה משעשע. אחדים מהם מסמרים את קרחתם ועורקיהם המסוידיים מתנפחים קלות. בחוץ ממתינה המכונית, תחליף הלוסוס של המעמדות הרבות לתענוגות הפשוטים של העם הפשוט. לא בשביל כולם הכל אבוד.

בדינמי הוטל יושבים צעירים משוחי בלורית ומטופחי שפם דקים בחליפות ערב ו" מעשנים סיגרים דקים. תירות מוזקנות מד מינות אותם לכוסית שעינה כעין הפו או הענבר ובצורה זו מתקיימת ונוצרת המאה העשרים. ואם פוגרם, כמו שאמרה הזקנה שיצאה לרחוב או שיהיה פוגרם.

בחורות במכנסים הדומות לגברים מחיי כות אל בחורים מגודלי רעמה הדומים ל- נשים. הם מונים, לפי מחקרים רשמיים, 25% מהאוכלוסיה האנגלית, אבל הגזע עדיין נשמר כי יש תגבורת מאיטליה או מג'מ איקה. איש אינו שם לב אליהם כי אפילו זה אינו מענין כאן, זה מתגלגל כאן ברחוב כמו שפעם התגלגלו אידיאלים אצלנו.

כשרונות בשרחף

במרתף קונטיננטלי אחר נערכת התחרות כשרונות. אחד שגבהו שני מטר שר שיר רוסי בקול באס נפלא. משורר צעיר, ש- שפם בתולים צהבהב מעביר את שפתו העלי יונה קורא שיר עצוב, בו הוא מוריש את אהובתו לבעלי החובות שלו. לאביו יש בית-חרושת לנייר, אבל הוא מאמין במה ש- הוא כותב. הוא מקבל כוסית על הבית. ב- פינה יושב צרור של נערות קולג' צרפתיות, אחת יותר יפה מהשנייה, שבאו הנה ללמוד אנגלית. כולן באות הנה ללמוד אנגלית ו- עובדות כאן כעוזרות-בית. עצוב להן נורא כי הן רחוקות מהבית ואינן אוהבות את אנגליה. הן חולו מזמן לחשוב על מה ש- אתה חושב, וכל מה שהן רוצות הוא מלה טובה וחיוך ידידותי.

חיי-הלילה האמיתיים של לונדון מתרחשים בחוג המשפחה ליד האח, יד אחת אחוזת ב- מקטרת והשנייה מלטפת את החתול הסיאמי תכול העינים, ובכל שאש הפחמים חמה יותר כן רוחפות העצמות יותר מקור. והצרה היא, כך הם אימרים, שיש יותר מדי זרים ב- אנגליה.

וכמו שהיטיבה להגדיר מרילון, הצרפתיה הקטנה בת השבע-עשרה, הרי אילו היתה אנגליה היתה מעדיפה לישון עם בקבוק חם. רק נהגיה-הכסני יודעים את כל האמת על ה- חיים בכלל ועל חיי-הלילה של לונדון ב- פרס, ותמורת המחיר שיראה הסקסימטר בתוספת טיפ יסבירו לך בצורה אילמת, בדרך הארוכה הביתה, את אפסות האדם מול אינטי הטבע. מה יפים הלילות בכנען.

הפעלם-חניק מחפש את המחר

גם כאן יש פלמ"חניקים שמחפשים את ה- מחר. כמה מהם כבר מצאו אותו וקיבלו פספורט בריטי, אבל יש כמה מסכנים שהתפ- קיד קורא להם והם עוד לא עשו את זה. למשל מוטקה, שיושב כאן איוה שלוש שנים ר- משתלם במלחמה נגד ההשמנה, ואשתו ש- נלחמה אליו כדי לעזור לו לרדות, וביניהם הם עובדים בתפקיד לאומי סודי; או למשל שרעיה שנסעה הנה לפני ארבע שנים לבקר דוד חדש שגולל לה וביניהם היא עובדת ב- סוכנות שלא על מנת לקבל פרס, רק הוצאות והלבשה והנעלה וחכילות הביתה; או למשל בנץ שיושב כאן כמה שנים ועובד בקונסוליה מפני שבארץ אין קונסוליה ישראלית. אין לזה שום קשר לעובדה שיש לו דוד במשרד- הבטחון.

הם יושבים כאן כולם ערב ערב בבית קפה קטן שלא ננקוב בשמו מסיבות בטחון גיות, ומתגעגעים הביתה כדלקמן: בנץ: אולי אתם יכולים להסביר לי מה עושה יוסקה בלונדון? כולם: הוא צריך לחזור הביתה. בנץ: אין לו כבר מה לעשות כאן. הוא יכול לחזור הביתה.

שרח'ה: ואולי הגידו לי מה עושה כאן גדעון? עובד? לעבוד אפשר גם בתל-אביב. אני לא מבינה את אלה שבאים הנה לעבוד. כולם: הוא מבייש את שם ישראל. הוא צריך לחזור הביתה.

מוטקה: מה שאני לא תופס זה מדוע כולם באים הנה, למשל אורי. שמעתי שאשתו עזבה אותו. במה הוא חי?

בנץ: הוא לא עובד בקונסוליה.

לא בקונסוליה. לא בסוכנות

שרח'ה: הוא לא עובד בסוכנות. מוטקה: הוא לא עובד בקרן הקיימת. יפה (אשתו של מוטקה): והוא גם לא עובד במחלקה לעליית הנוער.

כולם: בטח יש לו אבא ששולח לו כסף. יפה: אני שונאת את אלה. שיסע לו הביתה. מה הוא בא הנה?

מוטקה: שקט יפה, לא יפה לדבר כך על אנשים.

יפה: אל תגיד לי שקט. אלה לא תלמד אותי איך לדבר. אתה בעצמך התחלת לדבר על הנושא הזה.

מוטקה: יפה, אני מבקש ממך להפסיק, את שומעת? את מעצבנת אותי.

יפה: מוטקה, מוטב שתפסיק עכשיו. אל תחשוב שאתה על הסוס עכשיו כשכולם כאן. אתה יודע שתתחרט על זה.

מוטקה: די!!! הפסקי את הסצינה הזו!!! יפה: לא אפסיק שום דבר. בקש ממני כאן סליחה בפני כולם או שאני הולכת.

מוטקה: יפה-לה, אל תלכי, אני עוד רוצה לשבת כאן קצת לדבר עם החברה.

יפה: (קמה בלי להגיד שלום ויוצאת מבית הקפה).

מוטקה: (קופץ אחריה).

בנץ: מסכנים, ככה זה כל יום אצלם מאז המקרה עם יעל.

שרח'ה: איוה מקרה עם יעל?

בנץ: הוא התעסק עם יעל וסידר גם לה עבודה במוסד מסוים. אבל יפה גילתה את זה והלכה אליה לדבר שתפסיק ולא תהרוס את המשפחה. אחר כך היא חזרה לחברה ואמרה שיעל הבטיחה לה בסירוש שלא היה שום דבר בינה לבין מוטקה.

שרח'ה: אני חושבת שהם צריכים לחזור הביתה. אין להם מה לעשות בלונדון.

בינתיים, בשולחן השני, יושבים להם צביקה וגידי ואריק, והם אומרים: מה הם עושים כאן עוד בנץ ושרח'ה? הם צריכים לחזור הביתה.

בכלל, געגועים הביתה זה דבר נורא, אוכל כל חלקה טובה.

התנועה למען הסרט הטוב

האנגלים הגם עם תרבות. יום אחד הח- ליטו שנמאס להם לראות סרטים אמריקאיים קלוקלים, ושאלנות הקולנוע היא גם אמנות ומכשיר חינוכי ולא רק אוסף של רכילות וסנסציות ותפאורות נקט. על כך התחילה בלונדון תנועה למען הסרט הטוב.

מובן שאיש לא קרא לענין הפשוט הזה תנועה, כי כאן הדברים נעשים מאליהם, ללא הכרזות. ואין הכוונה גם לכל מיני אגודות ומועדונים למען הסרט הטוב — כאלה יש כאן לעשרות, והם קיימים מזה שנים רבות ומציגים סרטים מובחרים ונוע- זים ביותר לקהל מצומצם. הכוונה היא לת- נועה המונית.

הקולנוע הראשון שהתחיל בכך היה קולנוע קטן בהאמסטר, פרבר קטן ונחמד ומרוחק למדי מהמרכז בלונדון, היה זה קולנוע אוורית. בעלי בית-הקולנוע התחילו להציג רק סרטים קונטיננטליים מובחרים, לפי שיטה. למשל, שבוע סרטים בכימויו של ז'אן קוקטו — שבוע סרט אחר.

לאחר זאת בא שבוע של ז'אן רנואר, שבוע של ז'יליין דיוחיה, ועתה הם נותנים לקהל חודש של סרטי אייזנשטיין.

גם הקולנוע הגדול קונטיננטל הלך בעקבר תיהם, ועתה מציג אפילו הקולנוע קרוז, המפואר ביותר בחוט אנד של לונדון, רק סרטים מובחרים, קונטיננטליים כמובן.

עדיין אפשר לראות בלונדון פה ושם סרטים עם מרילין מונרו, גרגורי פק או שאר נציגי הסמטום הבינלאומי, אך כפי הנראה השוק היחיד שעדיין הם שולטים בו ביד רמה הוא ישראל. תמיהה היא מדוע לא מקימים גם בתל אביב בית קולנוע שיציג את ורק סרטים מובחרים, ותמיהה היא כמה זמן יעבור עד שיגיעו לתל-אביב כמה סרטים טובים הסובבים למעלה מחצי שנה באירופה, כמו לכבש חמש רגליים עם פרנגל.

שים בגדים משונים, תחזיקו מוצעות, השיר אירה, לעתים, צלקת נצחית בנפשם. יוניס הרגיש במועקה שבמצב זה כבר מזמן, תבע לנקוט בצעדים להפנתו: "מוסר הומניטרי, אשר עובדיו מקדישים את כל זמנם כדי לעזור לסובלים, אינו צריך להפיל אימה!"

החודש נשאו רעיונותיו של יוניס את פנים הראשון: במחלקת הילדים של בית החולים ביליטון נפתח גן ילדים, בהדרכת גננת מוסמכת, ההורים הורשו לבקר במקום בכל עת, להלביש את הילדים, להאכיל אותם. התוצאות היו מצוינות: הילדים נרגעו, סרבנותם המסורתית פגה.

אולם זו היתה רק ההתחלה. אמר ד"ר יוניס בחיור: "בקרב נחליף את מדיניותם בבגדי ילדים צבעוניים. רק אז לא יהיה כל הבדל בין בית החולים והבית."

המדע נוצח

אריה בושריאן לא ידע כי הוא עתיד לשמש נקודת-מוקד בין המדע והדת. הוא ידע רק כי ראשו סחרחר, ביקש מחברו לכתה חי של בית-החנך ג', במושב הגרמנית החר פאתו להולידו הביתה. בהגיעו הביתה איבד הנער (14) את הכרתו, נשלח לבית-החולים הממשלתי רמב"ם, הועבר לבית-החולים ב" תל-השומר, מת שם כעבור שלושה ימים. סיבת המוות הרשמית: שפך דם במוח.

אולם הסיבה הרשמית לא השביע את רצונו של מנהל בית-החולים, ד"ר חיים שייבא, מי שהיה קצין-רפואה ראשי בצה"ל: "אין זה טבעי שנער בגיל כזה ימות משפך דם במוחו". הוא פנה אל אחיו של המת, אהרן בושריאן, ביקש רשות לנתח את ה' גופה, לקבוע את סיבת-המוות המדויקת, הביא כמה נימוקים כבדי-משקל:

- "יתכן כי אריה מת כתוצאה מליקוי העלול להתגלות גם אצל קרוביו. קביעת סיבת המוות תמנע אסונות נוספים מסוג זה.
- הניתוח אינו נוגד דת: הרי התלמוד עצמו מכיל שפע של הוראות לבדיקת מידת כשרותה של שחיטה, מדוע לא יוכלו גם הרופאים לקבוע באיו מידה היה טיפולם נכון.

- רצוי שבקרב חבריו של אריה לא ישתרר החשש כי מישוה מהם גרם למותו.

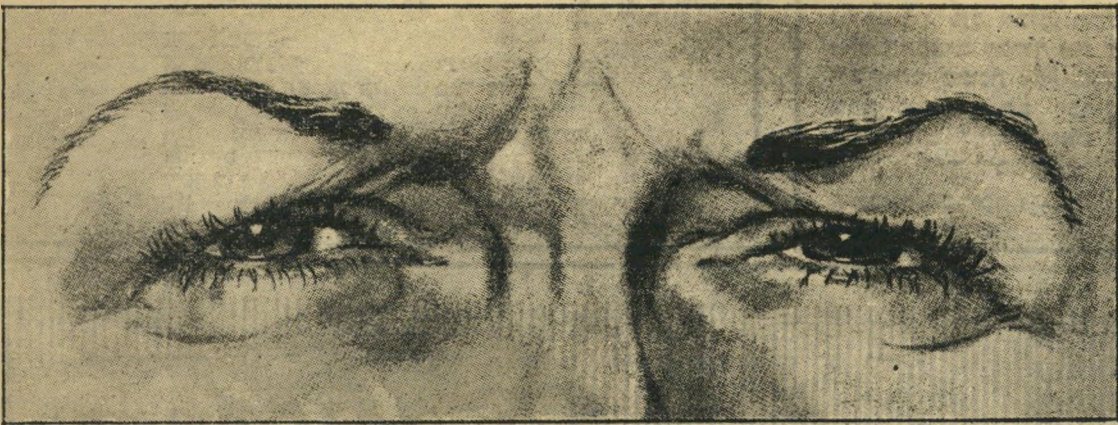
מתים ושוחטים. אהרן בושריאן עבות השפם היה נחון במבוכה. מותו של אריה היה מורר גם בעיניו: עד מה מחו בני משפחת בושריאן רק בשיבה טובה. אולם

אריה בושריאן הגופה לא נותחה

מצד שני לא רצה הוא להרגיז את אמו הדתית הוא פנה אל קרובו, הרב שלמה נסים, דרש בעצתו. נסים מיהר להעביר את הפרשה למשרד הדתות. משרד הדתות הגיב במהירות: שייבא קיבל הוראה מפורשת שלא לספל בגופה.

שגרירה של מדינת ישראל בבית-המועצות

בחדר הקטן בקומה העליונה של הקרמלין, השגריר ידע — כל מלה שיוגד עכשיו עזודה להכריע את הקף. אם לא ימצא את הצדק הנכון, אל הרמז הנכון... ואיך ידווח הלידה לממשלתו? איך יעריך את ההצעה? הרי רק הוא, האיש שהשתתף בשי- ההיסטורית זו, יוכל לאמר לירושלים אם זו הצעה רצינית או מזכורת...

זה היה בשנת 1975. השגריר, ילד שנתון 1940, היה אז בן 35.

מי הוא האיש הזה? כיצד הוכשר לתפקיד זה? את התשובה תמצא בכתבה סנסציונית שתופיע בגיליון ערב פסח של "העולם הזה".

לא האמין למשמע אוניו. לפניו עמד האיש שהפך סמל להערצה ולשנאה של שנים וחצי מיליארד בני-אדם, שנקרא בפי נאמניו ואויביו "סמאלין השני".

זה עתה הקשיב השגריר להצעה מנסטטית. היא יכלה לשנות את גורל ישראל בין לילה. בראשו נעו המחשבות במערביות. מה קודם למה? שלום יהדות העולם? שלום מדינת ישראל? שלום המ- חב? מה יגידו האמריקאים? מה יגידו הערבים? שמא זוהי ההצעה המיוחלת למדינות? או שמא זהו סוף לעצמאות המדינה?

השגריר שלט בעצמו רק בקושי. רממה השתררה

ערבים

בריחה מן העבר

ישראל היא ארץ העמדת הפנים במלוא מובן המלה: עולים מרוסיה מעמידים פנים כאנגלו-סכסים. עולי פולניה מציגים את עצמם כרוסים. עולי מארוקו מציגים את עצמם כפולנים. הם עושים זאת מתוך שאיפה למעמד גבוה ככל האפשר בסולם-הדרגות של קיבוץ-הגלויות.

גם מוחמד עבר אל-רחמן סמרה (20) העמיד פנים. אולם הוא עשה זאת מתוך אחר לגמרי: הוא רצה "ברוח מפני עברו".

עברו של העירי עזר בהיורג בן 15 הרג הוא את חברו בכירי מולדתו טירה, נידון לחמש שנות מאסר, בילה בבית-הסוהר שלוש שנים בלבד. עם שחרורו חשש הוא לחזור לטירה, להי תקל בגואלי דמו של ההרוג. על כן הצטייד באישור של הממשל הצבאי, עבר לגור בתל-אביב.

עם שינוי המקום החליט מוחמד כי הגיעה השעה לשנות גם את זהותו: הוא הציג את עצמו כעולה מתים, קיבל עבודה במא- פייתו של חיים כהן, בכרם-הירמנים. מאוחר יותר, כאשר החליף מוחמד את מקום עבו- דתו, שב והחליף גם את מולדתו, הפך לעולה ממארוקו.

התחלת הסוף. אולם כדי לבסס את זהותו החדשה היה מוחמד זקוק לתעודות זהות חדשה, חיפש ללא הרף הזדמנויות להשיג את המסמך היקר, ההזדמנות נקרתה לפניו באחד הלילות, כאשר לנו הוא וחברו, אברהם שמעוני (22), תושב שכונת-התקווה, בבית-מלון תל-אביב, בחצות-הלילה חמק מוחמד לעבר מכסו חברו הישן, שלף מתוכם את תעודת-הזהות שלו, הדביק עליה את תמונתו, עזב את המקום. ערה היה הצעיר הערבי בטוח כי איש לא יסיר ממנו את המסמך.

לאמיתו של דבר היתה זו התחלת הסוף של ההתחמקות. למחרת היום ראה חבר של שמעוני את התעודה בידי מוחמד, מיהר למסור את הדבר לבעל-התעודה. שמעוני פנה אל המשטרה. המשטרה פנתה אל מוחמד, היפנתה אותו לבית-הכלא.

השבוע פנה שופט מחוזי יוסף לחונברג אל מוחמד סמרה, קצב לו את שכן העמדת הפנים: הוא יכלה את ששת החודשים הבאים במקום בו אין כל צורך בתעודות זהות.

קיבוצים

מילון קיבוצי

לשוא מנסים בלשני כל הדורות לקבוע הגדרות ברורות ותדרשמשמעות למובנן של המלים: צורכי החיים האנושיים מולידים תמיד פירושים חדשים, מדעים פחות אף

נחוצים יותר, למלים שונות, ובלשני הדור הבא זועקים שוב חמס על שינויים בגילגול הבא.

ההחי הקיבוצי מפעיל במיוחד את החוש הלשוני של השקופים בו, מעורר אותם ליצור מילונים חלקיים של מונחים מחודשים. האחד רון בשורת מילונים אלה ימצא בגיליון הפר- רים של עלון קיבוץ "עץ". מספר דוגמות:

חיי כיי. כולל לכל האנשים שאתה יודע שם. בא בתוספת המילה "חבר", כשאין יודע את השם.

וועדה. תקופת מאסר של שנה לפחות. אפשר לקצרו על ידי התנהגות רעה.

זכרון. חוש ההולך ונמוג אצל כל אדם עם היכנסו לגיבורות.

אופה. בעל מקצוע המכניס ומוציא צק מהתנור.

כסף. מילה שאינה מופיעה בפני עצמה, אלא רק בתוספת המילה "אין".

תולדות

הכבשה התועה

המוכתר בריאהבשר של כרם-היתמים התלל-אביב, משה לוי נחום, התעתד להופיע בפזורים לא רק במכונית מיוחדת במסע העדליות, ועליה בעשרות צאצאים, אלא לקחת חלק פעיל במסיבת הרעים של חבורת האש (העולם הזה 909), בה עמד להישחט כבש ולהתבשל קפה.

בגלל הצפיפות הבלתי-צפויה, לא נשחט הכבש באותו לילה והקפה לא התבשל... אולם בחור המהומה, פעל הכבש, שעלה לנחום 84 ל"י טבין ותקילין, כאילו בלעה אותו האדמה.

המוכתר הקשיש היה סבור כי את הכבש לא בלעה האדמה, אלא דווקא כמה מחברי חבורת-האש. השבוע נואש נחום מלמצוא את הכבש במאמציו העצמיים, פנה למשטרה בבקשה לחפש את עיקבות פרטותיה.

* נחום אסר לספרם, מחשש עין-הרע. ** בניגוד לתיאורו המפורס של למרחב למחרת, לפיו נסף השומן על סנטרי אוכלי- הבשר.

הארץ

בשעה 19.00 ישודרו פרפראות תמוזיקאליות (על-המשמר). מרכזי דן, תל-אביב.

מיד לאחר מכן ישודרו ריקודי-עם אביקאליים ואולולי-קאליים. מבחר גדול של נערות חשמליות (חרות).

אליהו-יערי, חולון. פועלות לפי זרם ישרי וזרם חלופי.

היסטוריה

כדאי לקרוא ספרים

העתונאים הם אנשים עסוקים. לרוב אין להם פנאי לקרוא ספרים. ביחוד לא ספרים ארוכים ומשעממים, המכילים מיסמכים והיסטוריה. מעולם לא היתה תכונה זו כה בולטת כמו השבוע.

בדיוק לפני עשר שנים התקיימה ביאלטה, עיר-נופש סגורה בקרים, ועדה של שלושת הגדולים. על ועדה זו נכתבו ספרים עבריים. השבוע החליטה ממשלת ארצות-הברית לפרסם את הדו"ח המלא. הדבר גרם לסנסציה בינלאומית.

יותר מכל עורך רעש הגילוי כי הנשיא פראנקלין דלאנו רוזבלט התקשר עם סטאלין מאחורי גבו של צ'רצ'יל, הציע לו לפייס את סין על-ידי מסירת הונגקונג האנגלית לרשותה. אחרי שהוחלט בחשאי למסור לרוסיה כמה שטחים סיניים. רוב עתוני העולם התמוגגו בכותרות רעשניות ביותר.

אולם התגלית לא היתה תגלית כלל. בספר עבה בשם רוזבלט והופקינס*, שהופיע בנייר יורק לפני שמונה שנים, כתב איש-סודו של הנשיא המנוח: "רוזבלט אמר לסטאלין באורח פרטי שלדעתו היו צריכים להחזיר את הונגקונג לסנים או לבנאם אותה כנמל חופשי, אולם אני יודע אם אי-פעם הציע את הדבר לצ'רצ'יל".

בדומה לכך היו גם כל שאר הגילויים. פרט לכמה פליטות-פה חסרות חשיבות, לא היה בדו"ח הגדול כולו אף עובדה אחת שלא הוזכרה מוזמן בספרי צ'רצ'יל וזכרונות המנהיגים האמריקאים. הלך: כדאי לקרוא ספרים, לא רק לכתוב אותם.

מסע הארגונואטים

הרבה יותר מעניינים מגילוי דו"ח יאלטה (ראה לעיל) היו המניעים שגרמו לפרסומם. כשתיכנן וינסטון צ'רצ'יל את הועדה הגדולה על חופי הים השחור, חיפש לה שם סודי מתאים. הוא נזכר בגיבורי יחן העתיקה, שהפליגו לים השחור, עברו תלאות אינסוף כדי לכבוש חזרה את פרוות-הזהב. האגדה היחנית קראה להם ה"ארגונואטים", על שם ספינתם, ארגוס. אחרי שעברו את כל המבחנים האיומים, חזרו היחנים מנצחים, כשהפרוה בידם צ'רצ'יל קרא לוועדה: "מיבצע ארגונואטים".

בני פרוות-הזהב. איש משלושת הגדולים לא החזיר את פרוות-הזהב מיאלטה לביתו. אותה שעה עמדו הרוסים והאנגלים אמריקאים בשערי גרמניה, מאנילה נפלה זה עתה, הנצחון היה קרוב. היה ברור לשלושתם כי המאבק האמיתי ביניהם מתחיל עתה. הם קיוו שהוא יישאר בתחום יחסי-ידידות, כשכל אחד מקריב קרבנות לטובת ההסכם ההדדי. כשנעלה הועדה, שררה ששמה בלבם.

הישיבה הועדה היו חשובים. היא ואמנם, "ייתנו האחרונה של היטלר שברה את ה... היא יצרה את איום, שחזית אויביו תתפרק. יזכות-הויטו של על סמך הסכמת השלושה, למלחמה הגדולים. סטאלין הסכים להצטרף. נגד יפאן, תמורת זכויות מסוימות. הוא הסכים גם לצרף כמה מן המהגרים הפולנים לממשלה הקומוניסטית.

רוזבלט וצ'רצ'יל סברו או שניהם שסטאלין ויתר להם ויתורים גדולים. הם קיוו כי הברית הגדולה תימשך גם בימי שלום.

צל הפצצה. כיום, אחרי עשר שנים, נראה הכל אחרת. סטאלין לא החזיר את ראשי המהגרים הפולניים, הקים בארצם דיקטטורה קומוניסטית. זכות-הויטו הפכה תקף לה בדרך איום, ואיש אינו זוכר עוד שכל-עדיה לא היה איום קם בכלל.

מה גרם לשינוי הרה-אסון זה זמן כה קצר אחרי יאלטה? יש לכך רק הסבר אחד: פצצה-אטום. הויתורים האמריקאים לרוסיה היו הגיוניים שעה שרוזבלט האמין שהצטרפות רוסיה למלחמה נגד יפאן יחסוך את חייהם של מאות אלפי חיילים. אחרי שהפעלת הפצצה הפכה את התערבות הרוסים למיותרת ומסוכנת לאמריקה, נראו אותם ויתורים כמעט-בגידה מצד רוזבלט וזמן וחסר-אחריות דור אמריקאי שלם חונך

* הארי הופקינס היה יועצו הפרטי של רוזבלט.

כריכות העולם הזה

אפשר למפור רק עד 15.4.55 במשרד העולם הזה, רחוב גליקסון 8, תל אביב. הקוראים החפצים לרכוש את גליונותיהם משנת 1954 ואשר טרם מפרו אותם לכריכה מתבקשים לעשות זאת כ-הקדם.

מחיר הכריכה 3.500 ל"י

תיאוריה פולפני שירת תימן ומחולותיה	גיטרה מנדולינה תוף	אקורדיון קונצרטנה פסנתר	חידושי חליל רועים מפוחית פה
דניאל סמבורסקי סמי צירר (צור) יחיאל עידאקי הלל רוק (אלקה) א. רון ד"ר ח. שטייניץ (בכלים עממיים), רקדנים(ות), רח' זמנהוף 15, תל-אביב	א. אוסטרובסקי א. גולדנברג (א. אליפז) אסתר גולדנברג אליהו גמליאל דב וייס ניסן כהן מלמד	לדקה המכון דרושים מונגנים זמרים סוליסטים ולמקהלה.	

סוף אתן

סוליות ועקבים מדעיים נוחים יותר לרגליך חזקים פי 3 מעור

חברת-בת של החברה הכלכלית לא"י - ארה"ב

קלן

אחד מי יודע? אחד אני יודע - קלן למרפסת - קלן למרפסת - קלן לזכוכית - קלן לכל אוכל נקיון

לקראת חג הפסח - לתקופה קצרה!

שרות הספרים של **הי.ס.מ.מ.** מג'ש לקוראיו

אבא קובנר את ספרי

על מלחמת הטיבת גבעתי בדרום בסדרת פנים אל פנים

הודות להסדר מיוחד שטעשה עם ספרית-הפועלים, המוציאה את הספר לאור, יכול שירות הספרים להציע את שני הכרכים בסדרה זו במחיר מוזל לקוראיו.

חלק א', "שעת האפס" 3.100 במקום 4.500 ל"י

חלק ב', "הצומת" 3.350 במקום 4.800 ל"י

קוראים הרוצים לרכוש את שני הספרים ביחד, יכזיזו להנות מהנחה של 3.200 ל"י וזקבלו את שני הכרכים במחיר המוזל של 6.100 ל"י.

הצעה זו עומדת בתוקפה לזמן קצר בלבד. אל תחמיץ את ההזדמנות להוסיף ספרים יקר-ערך אלה לספרייתך או לשלחם כמתנה לידידיך.

קוראים החפצים לרכוש את הספרים במחיר המוזל יכולים לעשות זאת במשרד "העולם הזה", רחוב גליקסון 8, תל-אביב, בין השעות 11.00-14.00 ובין השעות 16.00-18.00 כל יום. אפשר גם להזמין את הספרים בדואר. במקרה זה יש לצרף דמי משלוח בסך 300 פרוטה עבור כל ספר. בשני המקרים, יש לצרף את התלוש המוסע במודעה זו.

תלוש

לרכישת ספרי אבא קובנר במחיר המוזל על-ידי שירות הספרים של "העולם הזה".

רבות נסיתי
בזו בחרתי

בנסת
בחרת העם

בית ספר תיכוני בביתך!

התכונן לבחינות הבגרות בביתך
ובזמן הפנוי, בהדרכת חלוצי שיטת
ההוראה בכתב בישראל.

הודות ל-25 שנות נסיון בהוראה,
יש לאל ידנו להכשיר כראוי ולהביא
טיח את הצלחתך המלאה בבחינות
הנערכות מטעם מחלקת החינוך.

הנחות גדולות לנרשמים,
משך חודש זה!

פנה מיד לקבלת המדריך המקצועי
המכין לקראת

**בחינות מוקדמות
בחינות בגרות**

אשר יסופק לך חינם וללא כל תת-
חיבות. אל:

**המכון העברי
להוראה והשכלה
בירושלים**

רחוב בן יהודה 2, ת. ד. 1259

מיסודו ובפיקוחו של

המכון הבריטי

משרדי בא"כ

תל-אביב: שד' רוטשילד 15

חיפה: רחוב הבנקים 5

נתניה: רחוב הרצל 19

נצרת: רחוב כאנוק 28.

גא לשלוח לי חינם את המדריך
לקורס

שמי

כתבתי

במרחב

שנעשו לפי הכלל הפרוסי הנווד של העד-
פת תותחים על חמאה. התורכים לא היו מו-
כנים לוותר על החמאה, או על כל מצרך אחר.

ירדן

אולימפיאד לאור ירח

בית-היצירות הירדניות בקהיר היה מואר
באורות צבעוניים. התזמורת ניגנה מחולות
אירופיים. זוגות לבושי הדר נעו לאיטם
על פני רחבת הריקודים. כמה מראשי הכת
הצבאית השלטת במצרים נצבו ליד הבאר,
הפרו את חוקי הקוראן הקדוש לעיני כל
בלגמם כמיות גדולות של חוסקי קונניאק.
מנהיג הכת הצבאית, גמאל עבד-אל-נאסר
התהלך על פני האולם בצעדים מדודים, כש-
מבטו מחפש את חתן המסיבה: חוסיין, מלכה
הצעיר (20) של ירדן.

עבד-אל-נאסר חיפש את חוסיין לשוא.
כי שלט ירדן לא נמצא באולם, לא היה
פנוי לישיבות בעלות אופי מדיני: הוא ניצב
במרפסת המוארת באור-ירח רומנטי, עסק
בבקשת ידה של נסיכה דינה עבד-אל-חמיד.
חוסיין ודינה התידדו לפני שנתיים, בלמוד
ספרות באוניברסיטת קמברידג', או היתה
סיבה נכבדה שקרבה אותם זה אל זה:
שניהם היו בני המרחב היחידים בפאקולטה
לספרות. אולם עתה, במרפסת האפולונית,
חול חוסיין להיות בטוח בעצמו: הוא חשש
שרינה, המבוגרת ממנו (24), שנודעה בדעור
תיה המתקדמה, הפכה בינתיים מורה לספי-
רות אנגלית באוניברסיטה הקהירית, לא תרצה
להינשא לו.

ניסוח מוצלח. אף על פי כן הרהיב
מלך ירדן עוז, ביקש את ידי הנסיכה באורח
מקורי. למדי: "אני נותן לך חצי שעה
זמן להימלך בדעתך. לאחר מכן לא אחזור
על הצעתי. יש לך הזדמנות בלתי חוזרת
להיות למלכה. בחרי איפוא!"

היה זה הניסוח המוצלח ביותר של הצעת
נישואין. קרוב לוודאי שדברי חוסיין הש-
כחו מליבה של הנסיכה יפת-התואר את
הרעיונות המודרניים למיניהם, עוררו בה
את זכר המסורת המרחבית, לפיה מצייתת
האשה לכל מוצא פיו של גבר. אפשר שגם
כתר המלכה קסם לה במקצת. תשובתה
היתה: "אני צריק לחכות חצי שעה. תשר-
בתי היא חיובית."

מיד נכנס הנוג הצעיר לאולם, ביקש את
ברכתו של עבד-אל-נאסר. שלט מצריים
העניק את הברכה ברצון: הוא קיווה שה-
שידוך יהיה צעד נוסף בדרך 'התקרבות
מצריים-ירדן.

השבוע ניהלו שני הצדדים הכנות קדח-
תניות לקראת החתונה, אשר מועדה טרם
נקבע. הדבר היחיד שכבר נקבע: חוסיין
ודינה יבלו את ירח-הדבס בספרד.

אלג'יריה

החוליה החסרה

הדלת נפרצה חרש. שני שוטרים צרפ-
תיים לבושי אורחית פוצו לתוך הבית הי-
קטן, אשר באחת מסימטות העיר אלג'יר,
יצאו משם כעבור דקות מספר, כשהם גר-
רים אחריהם גבר שחוספנים, לבוש אי-
רופית. הגבר, מומחד אל-עזיז (35) לא
התנגד למעצר. הוא היה בטיח כי שוביו לא
יוצאו מפיו דבר וחצי דבר.

במהרה התברר כי אל-עזיז טעה בהערכת
אמצעי התקירה המודרניים. לאחר שנחקר
משך 48 שעות רצופות, לאור מנגורת חז-
קות, עליידי קציני בולשת ומודיעין צרפ-
תיים, שהתחילו לסירוגין, נשכר העציר, הח-
ליט לגלות את כל הידוע לו על עצמו — ו-
בעיקר על אחרים.

האינטרומציה אשר מסר אל-עזיז הועיקה
למקום כמה מראשי הצבא ומשרד-החוץ הי-
צרפתי. התברר שהעציר הינו בוגד האי-
קדמיה הצבאית העיראקית, משרת בצבא
הקבע העיראקי בדרגת סגן-משנה. לאחר
שסיים הוא קורס מיוחד לחבלה, נצטווה ל-
המציב לתפקיד מיוחד בקהיר, נשלח משם
דרך לוב לאלג'יריה, בפקודת המטכ"ל הי-
מצרי, לקח חלק בפעולות-טרור שונות.

אל-עזיז היתה איפוא את החוליה החסרה
בשרשרת המקשרת את ארצות-ערב עם הי-
תסיסה בצפון אפריקה. הצרפתים ניצלו, הי-
שבוע, את ההזדמנות, הנישו מאות חריפות
למשלוח עיראק ומצריים. העיראקים השיבו
תשובה מתחמקת: "אל-עזיז נמצא בחופשה
ללא תשלום. אין אנו אחראים למעשיו". הכת
הצבאית של גמאל עבד-אל-נאסר ביכרה לע-
בור על כל הפרשה בשתיקה.

תורכיה

ימים מרים

התורכים נודעו מאז ומתמיד כחובבי סוכר
וממתקים למיניהם. אדמתה הדשנה של תור-
כיה הצמיחה כמיות גדולות של סלק סוכר
וקני סוכר, ששימשו במיעוטם לייצוא, נועדו
ברובם לספק את תאחת המתיקה של התור-
כיים.

דוקא משום כך גדל החודש סיבלם של
חושבי איזמיר ואיסטנבול, כאשר נעלם הי-
סוכר מן השוק באורח מסתורי ביותר. תורים
ארוכים נוצרו ליד חנויות המועטות, אשר
חילקו סוכר במנות זעומות (חצי ק"ג ל-
פס).

לשלטונות התורכיים היה תירוצ משכנע
למדי להסכרת פשר המחסור בסוכר: לדבר
ריהם, ניצלו אנשי השוק השחור את העיב-
ריות.

האמירה דינה

הוא נתן לה חצי שעה

דה כי בתי-החרושת לסוכר עדיין לא התחילו
בעיבוד יבול הסלק. הם מיהרו להפיץ שמור
עה כי השנה לא יהיה סוכר בכלל, חוללו
בהלה בין עקרות הבית, שמיהרו לאגור כמו-
יות גדולות של הגבישים המתוקים, אחר
הוציאו את המלאי שבידם, מכרו אותו במחיר
רים אסטרנומיים.

תותחים או חמאה? האופוזיציה בי-
ית הנבחרים התורכיים מיהרה להיאחז בי-
בעיית הסוכר, האשימה את הממשלה שלא
החישא את פעולת בתי-החרושת, בחוסר
יעילות. תיאור הימים המרים שבאו על ערי
תורכיה תפס את הכותרות הראשיות בעתונות
המקומית, דחה לקרן-זחית מאורעות ביני-
לאומיים ראשונים במעלה. השלטונות התור-
כיים הבינו כי הם מוכרחים לפעול.

הפעולה הסתכמה במעצרים של ספסרים
אחרים. סוחרי הסוכר הלבן שהשחירי הובאו
לדין, נקנסו בסכומים אסטרנומיים לא פחות
מן המחירים, בהם מכרו את הסוכר, אולם
המעצרים לא פתרו את הבעיה.

אחד המצרכים שלא נעלמו מן השוק
היה הלחם. אולם טיב ככרות הלחם ירד
פלאים, ורבות מהן הכילו חומרים בלתי ראוי-
ים לאכילה, כגון אבנים, מסמרים וסיכות.
איים סטודנט תורכיים על חברתו, שסירבה ל-
לכת אתו לקולנוע: "אם לא תצאי איתי, אלך
ואוכל קילו לחם".

אולם מאחורי כל ההלצות הסתתרה אי-
שביעות-רצון בולטת. בני תורכיה המשכיר
לים ידעו היטב את סיבת המחסור: ההוצא
אית הקחתניות של חימוש הצבא התורכיים

על ברכי הנחה זו של "בגידת-אלסה".

בימי יאלטה לא היה עוד ברור לאיש
אם פצצת-אטום בכלל תומצא בדור זה.
כוחות-היבשה של הצדדים היו פחות או
יותר שווים. מאונך-כוחות יצר אוריה של
פשרה. אולם ברע שהפצצה נתנה לאמרי-
קאים יתרון עצום למשך כמה שנים, הפכה
העמדה הסובייטית לנוקשה, מוכתבת אך
ורק עליידי איי-הבטחון החדש.

פירסום דו"ח יאלטה, שכל מטרתי הוא
להשמיץ את הנשיא האמריקאי הדמוקרטי
אשר אלמנתו ביקרה השבוע בישראל, הוכיח
רק כלל אחד: קשה מאוד להבין כעבור
עשר שנים את רוחם של מדינאים, שפעלו
על סמך הנחות שהתבטלו מזמן.

כריטינה

חיור כפול

בשבוע שעבר היתה השגרירות הבריטית
בבריסל, בלגיה, מוקפת עתונאים. מרכז
ההתעניינות היה גבר גבה קומה, יפה תואר,
שקבל את פני נציגי המעמד הרביעי בחיור
זוהר. הגבר: קפטין פטר טאונסנד, מי
שעלול להיות גיסה של מלכת בריטניה
(העולם הזה 909).

השאלות, שהמטרו על טאונסנד על ידי
נציגי העתונות הבריטית והאירופית, התרכזו,
כמובן, מסביב לבעיית יחסיו עם הנסיכה
מרגרט. אולם תשובותיו של הקפטין היו
מעורפלות ביותר: "אין לי כל אינפורמציה
על כוונת הנסיכה לפרסם הודעה רשמית
על אינסינו... מלבד זאת אני מוכן לדבר
על נושא זה היות ואיני הגורם המכריע
במצב הנוכחי".

ההמון הריע. בשעה שטאונסנד החייכו
נחקר שחי וערב עליידי נציגי העתונות,
זהר חיור דומה גם במרחק רב מבריסל:
על פניה של מרגרט, שסעדה על שולחנה
של ראש עיריית לונדון.

הסעודה היתה, כנראה, מסוה לפעולת
גישוש במטרה לברר את יחסה של הכנסיה
האנגליקנית אל נישואי מרגרט עם טאונסנד,
שהינו גרוש. מרגרט זכרה היטב את פשרת
דודה, דויד דוכס וינדזור, שנאלץ לוותר
על כס-המלכות עקב נישואיו עם גרושה.
על כן שקעה היא בשיחה ממושכת עם
ראשה של הכנסיה, ד"ר פטר ארכיבישוף
קנטרברי, שישב לצידה באותה סעודה.

איש מן הנאספים לא הצליח לגלות את תוכן
השיחה. אולם ברור כי הארכיבישוף לא גילה
כל נכונות לסתות מן העמדה המסורתית:
פניו הנועמים בלטו ביותר על רקע החיור
הנסיכתי. קרוב לוודאי שהוא איים על מרגרט
בנידוי, הבטיח לקומם עליה את דעת הקהל.
אך תקוותו של הארכיבישוף להגשים את
אימו האחרון פגה עוד בו בערב: כאשר
יצאה הנסיכה מבית-העירייה, נתקבלה על
ידי אלפי בני-לונדון, שהריעו לכבודה, קראו
קריאות עידוד, נספנו בעותיו הערב, שהכריזו
בכותרות ענק על כוונתה להינשא לטאונסנד.
היה ברור כי משנה נשתנה מאז הודח
הדוכס מחינדזור. הפעם היה האנגלי הפשוט
האפור מוכן לעמוד מאחורי נסיכתו.

ארצות-הברית

אמנות-הקבורה

אד קוקראן הוקן (70) עצם את עיניו,
וראשו השב צנח על הכר. הרופא שהוזעק
למקום גזח אליו, הכריז: "הוא מת".

בני משפחתו של אד, תושבי קרוטסוויל,
מדינת מיסורי, ארצות-הברית, לא יכלו ל-
היות מתים. הם יכלו רק להתאבל ולהכין
את הגופה לקבורה. אולם כאן התעוררו
קושיים בלתי-רפואיים: בקרוטסוויל לא היתה
חברת-קבורה עירונית, ובידי המשפחה כולה
נמצאו רק חמישה דולאר במזומנים.

סטיב אריקסון, הקברן הפרטי של העיר
לא רצה אפילו לשמוע על סכום כה קטן:
"אקבור אותו רק תמורת 300 דולאר". אולם
כאשר פתחה משפחת קוקראן בתחנונים,
התרכך הקברן במקצת: "הביאו אותו לכאן.
אשים אותו במרתף הקירור עד שתאספו
את הכסף".

הדבר היה בשנת 1917. בשבוע שעבר
הצליחה משפחת קוקראן סוף סוף, לאסוף
את 300 הדולרים ומסע ההלחיה יצא לדרכו.
הספיד אריקסון (עכשיו 75) את לקוחו
החתיק: "הוא יהיה סמל נצחי להישגי
אמנות הקבורה המודרנית... בן 108 היה
בהיקברו".

* הכנסיה האנגליקנית אוסרת על כהניה
להתחתן עם גרושות — ולבית-המלכות הברי-
טי יש מעמד של כהנים.

ערך במיוחד לקוראי "העולם הזה" עריכת עורכת המדור רנה נאה.

רנה יוצאת לקנות

ערים וספרים

כל כלה המחפשת הינומה יפה במיוחד תוכל למצוא אצל **צילי בינר**, תל-אביב, רחוב פינסקר 6. חוץ ממנה תראה בשלוש תיבות הראויה החמודות שלה מבחר של עדי פנינים, כובעים מרהיבי עין, כפפות תואמות, ארנקים ושאר אביזרים.

בחנות הספרים היפה של **הוצאת מפה** ברחוב הרצל 2, מול הגמנסיה הרצליה, תוכל לקנות מבחר ספרים. בין היתר ספרים המקוריים החדשים — "בחשאי" ונאם דוד שמעוני.

חנות התכשיטים של **עננה**, רחוב שינקין 34, שאמנה הכינו את כתרם של אסתר המלכה תשט"ו איננה מסתפקת בשרשרות, ענקים ועיגולים סתם. בין מוצריה גם ענקים מברדול אדום שהם רביררשים.

רהיטים וכלי בית

בית ההדמיות לרהיטים בתל-אביב הוא **בית רות** ברחוב שינקין 10 שבין הזמנותיו החד-פעמיות "הכורסה ביום שישי" מיטה בגילדה" ושאר ריהוט ביתי חדש כארגוני כביסה בצורת פוסטי ישיבה.

אחת החנויות המשובחות לרהיטים היא זאת של **א. זוזובסקי**, רחוב הרצל 39. יש בה מבחר מלא של ארונות בכל הגדלים, הצבעים ומכל סוגי העץ. כמו כן מנישה חנות ללוקחותיה, בין יתר הרהיטים, ספות כורסה נאות.

בית המסחר של בית החרושת לרהיטים **לוינשטיין**, ברחוב הרצל 43 הוא אחד החתיקים — והמעולים — בארץ. הוא נוסד בשנת 1921 אך אופנתו היא של 1955 — רהיטים מוכנים ולפי הזמנה.

מערכות חדרי שינה, ספות "פרדייז" חדשות ומערכות רהיטים מפוארות רבות אחרות מקשטות את אולם הראווה המרווח והמואר של חנות הרהיטים **פריקש** אשר ברחוב בן-יהודה 78 פינת רחוב מאפול.

כורסות בעלות ריפוד דומינו צבעוני וצלחות קיר מצויירות ביד הן רק שתיים מהאטרקציות הגדולות של חנות הרהיטים היפה של **קארל** ברחוב דינגוף 99. לא פחות מושך תיכין הסניף החדש והמהודר של קארל ברחוב בן-יהודה 47, אף כי לא חסרים כמה מהאגרסלים ומנורות העמידה היפות בתל-אביב.

לא לחינם נושאת אחת החנויות היפות בתל-אביב את השם קשטן. הכוונה **לקשטן ובניו** ברחוב הרצל 27, שלו מבחר עצום ומרהיב עין של בדי ריפוד וקישוט.

דברי הנעלה

סלון הנעליים לבעלות (ובעלי) טעם הוא **סלון וורשאי**, אלנבי 48, הדואג לא רק ליופי נעלן כי אם גם לבריאות רגליה במבחר נעלי אביב בתפירת יד אמיתית העי שוויים, בין השאר, מעור קרוקודיל אמיתי, ונוותאמות במיוחד גם לשמלות ערב.

החנות המפוארת לנעליים אשר ברחוב הגליל 2, היא של **למברג** ובחלון הראויה ניצבות נעלי גברות, גברים וילדים מאיכות משוכחת, וממבחר גדול, אשר שביעו את רצונן ויתנו לך את הנוחיות המכסימלית. אחרי הכל באות נעלי למברג ישר מבית החרושת לצרכן.

דוגמות הקיץ כבר תוכלי (ותוכלו) לראות אצל **נעלי נמרוד**, רחוב דינגוף 185 — סנדלי עלי הגפן, סנדלים חסרי רצון עות שהם שיא הנוחיות וגם נעלי בית בכל ה

צבעים ונעלי ילדים ("לצעד הראשון"), כולן עבודה עמיתית ותפירת יד.

נעלי גברים בדוגמות שונות החל מן הנעל האמריקאית הספורטיבית וכלה בנעלי קרפ ונעל אלגנטית צרה נמצאים אצל **נעלי צרפתי**, רחוב נחלת בנימין 3, שסיסמתו היא "מהיצרן לצרכן".

חפצי הרבשה

מבחר בגדים לפעוטות, לקטנים ולילדים תמצאי בחנויות **איטם-שימול** ברחוב אלנבי 43 וברחוב נחלת בנימין 20. לא נגרע חלקם גם של המבוגרים, ובמיוחד הנישים, להן מצפה מבחר נאה במיוחד של לבני נשים.

הסמל של **ויקטור** ברחוב בן-יהודה 6 בניאון כחול וצהוב הוא חולצה ועניבה כראוי לויקטור הידוע כספורט ויקטור, אצל לו אפשר למצוא חולצות גברים חדשות בעלות דגמים חדישים ומיוחדים וגם שאר מלבושי גברים נהדרים.

תמיד תרכשי דבר יפה אצל **חברת מקסטיל-אי** ברחוב נחלת בנימין 7 ה' תופשת רוחב של בניין שלם — בין אם זה יהיה זוג גרבי ניילון, מכירת שאריות של בד לבן לכלי מיטה או מפות זמט לפי הזמנה.

בית העסק המובחר ביותר בענף ה' גלנטריה הוא זה של **א. ירקוני** ברחוב נחלת בנימין 11 שחלונות הראווה שלו מקר שטים במבחר של מפות ושמיכות צבעוניות בתוספת למגבות בצבעים עליזים ומשמחים ביותר.

בכל תנופת יובל העשרים שלו ממשיך **מרים** ברחוב אלנבי 56 להציע את סחורה תיו המעולות לגברים ולגברות — ספודי, טיבי, אלגנטי וחדיש גם יחד.

החנות ההדורה ברחוב דינגוף 116 היא של **דליר** ובחלון הראווה המפואר ש' לה כבר אפשר לראות שמלות אביב וחולצות סיקה ואורגנטי, המרמזות על המבחר העצום של שמלות, חולצות ותצאיות.

בפסג' החדש, ברחוב אלנבי 94, מציעה החנות בעלת השם ההולם — **עברך** — מחצאיות וחולצות תחרים עד לסוודרים של עבודות יד מעמר טהור. לא חסרים גם ארנקים, פולוברים, ותכשיטים.

חולצות, חצאיות והדברים הקלילים לקראת האביב בלבן ובצבעים הבהירים כבר הנין **עזרבסק** אשר ברחוב נחלת בנימין 34. אין דבר זה מונע מכל המעוניינים בכך לרכוש אצל **ענרסק** מקטני קירדורוי המצויים במבחר צבעים יפים.

מכנסיים לגברות ולגברים תמצאי אצל **פריסקר** בפסג' שבפינת הרחובות פינסקר ו' אלנבי (מול קולנוע מוגרבי). ביניהם לפי אופנת פאריס 1955 ולפי האופנה האמריקאית האחרונה כגון אריג הדומה לעור הברדלס וההולם מאד כל גברת.

צמר קורן ברחוב אלנבי 32, נמצא לא רק מול קולנוע מוגרבי, אלא הוא גם מרכז הצמר המובחר בצמר "הלילוס" בכל הצבעים, הסוודרים והחולצות הרקומות. דווקא באזור הבנייה הצליחה חנות היפה של **א. רייכנפלד** אשר בנחלת בנימין 59 פינת רחוב אחד העם, המציעה דברי הלבשה לגברים ולגברות, מיוחד לגברים: חולצות גברים לבנות וצבעוניות; מיוחד ל' גברות: דברי צמר קלים.

תחת הסיסמה הבאה בזמנה **אביב הולך ובא** מציע **י. שלם** ברחוב אלנבי 108 בגדי ספורט והתעמלות (מנעלי התעמלות עד חולצות ספורט) וגם כלי ספורט עונתיים (מפגיון סיירים עד רקסות פינג'פונג).

ספורט

האולימפיאדה

בזכרית מזור

מדינות ערב שאפו מאז ומתמיד לסלק את ישראל מכל מוסד בינלאומי. ההצלחה האירה להן פנים ביחוד בשטח הספורט: לאחר שעלה בידן לבטל את הזמנת ישראל למשחקי הים התיכון, פתחו בפעולה נמרצת נגד השתתפותה של נבחרת ישראלית באולימפיאדה הבאה. אולם הפעם בא לעזרת הערבים בזכרית מזור: ממשלת ישראל עצמה.

דומה כי הממשלה שכחה לחלוטין שב' ישראל ישנו מספר רב של ספורטאים מעולים וכמות גדולה של חומרי-גלם צעיר, הזקוק לאימון ולפיתוח. היא שכחה גם את הישגיהם המצויינים של כדורסלני ישראל בבראזיל (המקום השמיני בעולם) ואת נצחון הספורטאים הישראליים במשחקי אסיה, שנערכו במאנילה, בירת הפיליפינים (שתי מדאליות זהב, אחת של כסף, אחת של ארד). היא זכרה רק עובדות סטטיסטיות יבשות:

• נסיעתו של כל ספורטאי לאולימפיאדה תעלה 2500 ל"י.

• אימונם של הכדוסלנים הישראליים יסתכם בהוצאות של 90 אלף ל"י.

טיפה בים. אם כי סכומים אלה גיראו כטיפה בים תקציבה בן 613 המיליונים של ישראל, דחתה הממשלה את כל בקשותיהם של אירגוני הספורט לתמיכה כספית. יתור על כן, היא קיצצה את התמיכה הזעומה (1800 ל"י) הניתנת להתאחדות הספורט.

תוצאות הקיצוץ היו הרות אסון: ההתאחדות פיגרה בשלום מיסיה לחצרות ביד לאומיות שונות. נציגי הערבים ניצלו סיגור זה, משכו בחוסים סמויים, הביאו לידי כך שישראל קיבלה התראה כי היא תוצא מועדות אלה, אם לא תפרע את מיסיה במלואם.

ההעלמותה של ממשלת ישראל מן המצב החמור עוררה את התאחדות הספורט לקוט בשיטה יהודית מסורתית: חזרה על הפתחים.

בשבוע שעבר נשאה היוזמה הפרטית של התאחדות הספורט תוצאות ראשונות: האירגון האמריקאי לעידוד הספורט בישראל ואיגוד ירדני החצע האולימפי הגישו את עזרתם, איפשרו להתאחדות להזמין לישראל את מאמך-השחייה האמריקאי קיפוט ומאמן כדורסל, אשר שמו טרם נודע.

היה זה הישג חשוב, אך אפסי לעומת מה שהיה דרוש לאימון הספורטאים הישראליים. ככל שקרב ובא מועד כינוסה של ועידת-ההכנה לאולימפיאדה (ב' 11 ליוני) כן גברה הדאגה. גורל השתתפות ישראל באולימפיאדה נע עדיין על כפות-המאזניים.

כדורגל

אוצרות-ידושי'לד

כדורגלני מכבי תל-אביב היו דרוכים לקרב. הם רצו להוכיח כי משחקם הכושל נגד הפועל פתח-תקפה, שנערך בשבת שעברה, היה רק מקרי. על כן הפעילו הם השבת את תותחיהם הכבדים ביותר, מבלי להביא בחשבון את העובדה שהפעם עמדה מולם רק חומה של חמאה: קבוצת הפועל בלפוריה, שנאלצה להמשיך לשחק במסגרת ליגה א' בניגוד לרצונה.

תוצאת המרץ המכבי היתה מדהימה: תוך תשעים דקות קצרות סגנו אנשי בל' פוריה 12 שערים. ששה מן השערים הובקעו דווקא על-ידי בלם קבוצת מכבי, יצחק שניאור, אשר הופיע הפעם כחלוץ מרכזי.

מכול השערים לא עורר כל תגובה מצד שוער קבוצת בלפוריה, רוטשילד, אשר גילה אולתר-רגל מוחלטה. אמר אחד הצופים בסיים המשחק: "כנראה שהוא באמת מש' תייך על משפחת רוטשילד המפורסמת: הוא הצליח היום לצבור אוצר של שערים, אשר כמותו לא נראה בשדה הכדורגל שלנו".

במסלול

מבול של משחקים

חובבי הספורט בישראל יזכו בקרוב למבול של משחקים בענפי הספורט השונים: נוסף על קבוצת הכדורסל הכבושת לגוב נוסט ביכרו בישראל קבוצת הכדורגל ההונגרית הונגה, קבוצת הכדורגל היוגוסלבית פרוליסר, 11 טניסאים מתורכיה, שווייץ, נורבגיה וקפריסין, וקבוצת כדוריד מיוגוסלביה.

תיאטרון

הבימה

יש לנו תיש

"איפה התיש? הביאו אותו הנה!" קריאה זו לא יצאה מפיו של עובד בית-מטבחים, או רוזנהצאן. היא בקעה מפיו של שחקן הבימה רפאל (חדוה ואני) קלאצ'ין, דקות ספורות לפני התחלת ההצגה החדשה של התיאטרון: "בית-ההמה של ירח אוגוסט". כי התיש היה השחקן המקריין הראשון שהופע על במת התיאטרון מזה 25 שנה.

השחקן ההולך על ארבע בילה את ימיו נעוריו בעדר קטן בשכונת-שטירא תל-אביבית. הריעה הצעיר אף לא פילל שיתל יום ואחד מחניכיו יעלה על הבמה לאור-הזרקורים. על כן הופתע הוא לאחרונה בראותו את איש-העזים של הבימה, אלישע אסטרין.

מאחר שקל יותר להבחין בכשרונותיו הדרמטיים של אדם מאשר להבחין בכשרונותיו של תיש, נקט אסטרין בשיטה הוליוודית טיפוסית: הוא לא שם לב לכשרון המשחק, אלא לנתונים החיצוניים בלבד. התיש שנבחר היה חגיג, דק גיורה וארך זקן. אביו היה בן אצילים, אך אמו היתה בת-תערוכה נחותת-דרגה. אפשר ש' דווקא מוניה זו של אצילות וגסות גרמה להצלחתו הבימתית.

פורנוגרפיה וגיאוגרפיה. עוד בצע-דיו הראשונים בהיכל-האומנות גילה התיש, שכונה בשם דליה, חוסר-נימוס מוחלט. הוא הזדהה לחלוטין עם דברי הגיבור הראשי של המחזה, סקרי (רפאל קלאצ'ין), שפורנוגרפיה זו שאלה של גיאוגרפיה, עשה את צרכיו בכל מקום, לעיני כל.

בבית הטה של ירח אוגוסט מופיע התיש

דליה וירדי

פורנוגרפיה וגיאוגרפיה

פעמיים: בפעם הראשונה עליו לנסוע בגיפ לכפר סיני גיור, טוביכי, בשנייה עליו לשי-תות מתוך קובע-פלדה את הקוויאק, תוצרת הכפר.

כאן גילה את עצמו השחקן המקריין כעיקש וקשה-תפיסה: הוא סרב לעלות על הגיפ, ניסה, במקום זה, לאכול את השטיח הסיני, העשוי ענפיר-עץ, הפיל את קובע-הפלדה, סרב לשחות את המים (תחליף לקוויאק) מתוך הקובע, שוכנע לעשות זאת רק לאחר ששמו המאלפים במים כמות קטנה של מלח.

לבסוף נשא עמלם של מאלפי התיש פרי הלילות: השבוע כבר היה הוא אחד השחקנים המעניינים ביותר במחזה, סחט מפיות הקהל צחוק רועם, חולל תשואות סוערות.

• לראשונה השתתפה עז בהצגת האוצר של שלום-עליכס, שהועלתה על במת הבימה. • אסטרין מצא גם את העז שהשתתפה בהצגת הלוקה הכושית פורגי ובס. אולם התיאטרון היה נאלץ לפטר את השחקנית המקרינה, היות והיא היתה נקבה, נמצאה בהריון.

קולנוע

ישראל

על הצפה

(ראה עמוד אחרון)

מצלמות הטלביזיה רישורו. זרקורים האירו את הרחבה, חיממו את הגבירות לבושות הפרווה. ממול הצטופף קהל ירושלמי סקרני, עקב בסקרנות מחניפה אחרי תנועות גופה של זיוה שפיר, לחיצות הידיים של דיפלור מטים וקציני"אום, חיוכיהם של שרים.

המאורע הקולנועי הגדול הראשון של ישראל עמד להתחיל. באולם רון הירושלמי ישבו זה ליד זה כל מי שיש לו שם בעולם האמנות הישראלית, הם היו מוכנים לראות עוד "כמעט" קולנועי — מספר נוסף בסידרה הארוכה של כשלונות תעמולה סאכארינית קולקלת.

בלש אירי וצבכרית. כעבור שעה וחצי

סנה-מידה להצלחת הבמאי, הרי זה כשרונו להפיק מהם משחק משכנע ושובה-לב.

מבחינה תעמולתית שווה הסרט למדינה מיליוני דולארים. מבחינה אמנותית הוא חשוב עוד יותר: ישראל עלתה על הבמה הקולנועית.

סרטים

ללא מתח

השושנה הכחולה הוא שמם של בית קפה בלוס אנג'לס וזמר שעל גבי תקליט. בגלל הראשון נקראת נערה המעורבת במקרה רצח נערת השושנה, ואילו באמצעות התקליט מתבררת זהות הרוצח האמתי.

נושא זה, הנשמע מעניין, אינו כזה על בד הקולנוע. באישיות רבה מגולל במאי תחיק פריץ (אם) לאנג את הרפתקאותיה

מפיק ג'ק פדואר (שמאל) והשגריר הבריטי בהצגת "הגבעה" אחרי זרקורי הטלביזיה, חושך בעיר העתיקה

היה ברור כי נפתחה סידרה חדשה של סרטים ישראלים. **הגבעה**, או כפי שנקרא הסרט קודם **גבעה 24 אינה עונה**, אולי אינו עולה על הממוצע של סרטי בריטניה והוליווד, אך גם אינו נופל ממנו.

הפלא הוא שסרט זה הופק על סמך תסריט שאינו עולה על היצור דמיוני הרגיל. הסיפור הוא רגיל למדי: שלושה חיללים וחילת נשלחים לתפוס גבעה נטושה ערב ההפוגה. בדרך נוכר כל אחד כיצד הגיע לענין: איירי גוצרי שהיה בלש פלשטינאי התאהב בבת המחתרנת אמריקאית הגיע לארץ בסיוע מאורגן ונשאר ללחום על העיר העתיקה; צבר לחם בנגב ונתקל בגרמני נאצי במדי הצבא המצרי.

הארבעה נהרגים בפגז. אולם גם במותם הם כובשים את הגבעה: נוכחות גופותיהם משמשת הוכחה לחוקה ישראלית.

אותיות גדולות וקטנות. מתסריט ממוצע זה הפיק הבמאי הבריטי תורולד ריקינסון סרט שהוא בכמה מקומות מצויין — ביחוד בקטעים שהופקו בהמאי עצמו לתסריט, כגון פנוי העיר העתיקה עליידי תושביה היהודיים אחרי הכניעה, מיסר הפורעים לפני ההתקפה על העיר העתיקה, הורדת המעפלים, הכפר הדרוזי.

בידי הבמאי, שלא נתן לשום זיוף הולכי בודי לקלקל את האופי הישראלי, מתגלה כשחקן מצויין קודם כל אריה לביא, אישיות קולנועית משכונת ביותר. לא פחות משכונת חיה הררית. שניהם עולים על הכוכבים החוצלארציים, שדאגו להופעת שמותיהם בי אותיות גדולות בראש הסרט. השחקנים המקומיים, חסרי הנסיון, קופחו בזאת.

בתפקידים קטנים יותר עמדו יפה יצחק שילה, כמפקד פלוגה, ועזריה רפפורט, בתפקיד שאיננו ראוי לקנאה של נאצי הוליוודי. תפקיד זה, שהוא מגוחך למדי בתסריט, אינו נותן אפשרות רבה למשחק מעולה. גם הערבים בסרט הם קאריקטורות. רק האנגלים תוארו בהגינות — והקטע על אהבת הלש והצבכרית הוא בלי ספק הטוב ביותר.

גבעת כפית. אוהבי קפה כסית ימצאו בסרט כמעט את כל תושבי המקום. אם ישנו

• שהעיקרי ביניהם שחקן עליידי ראש מערכת העולם הזה, שלום כהן.

עם חזה כשלה אפשר להרחיק לכת בהולריות. כתב עתון עולם היידור וואריטי: "גיין עלתה, כמו זנוס, מן הרחצה."

עסקים טובים

בעקבות תניכ עולם היידור, וואריטי (ראה למעלה) שהכריז בכותרת ראשית: "שנת 1954 היתה שנה טובה כעסקי היידור", באה הודעת הנהלת חברת האחים ווארנר, שלפני פחות משלוש שנים עמדה על סף התמוטטות כתוצאה מעלית הטלביזיה, על עליה ברחייה של לא פחות מ-57%. הרחה הנקי, לאחר מסיים הגיע ליותר ממיליון ורבע דולר. באסיפה הכללית של החברה נבחרו מחדש הנהלה שלושה מן האחים המייסדים: אלברט, הארי, ג'ק ווארנר.

עליה גדולה חלה גם בהכנסות חברות אחרות. הכריז ראש מטר, דורה שארי, ממטרות כבית החולים, בה הוא מוטל חולה-כליות: "עליה זו באה עקב השיטות החדשות, כי עיקר הסינמסקופ, שלידן נראה מסך הטלביזיה קטן ועלוב. אולם אין לזלזל גם כי גורם נוסף: הסרטים מכונים עתה לרמת השכלה ותרבות גבוהים יותר והצגנוורה התריפה והמטופשת נסוגה בפני האמנות."

בקצרה

רס פו טין. תולדותיו (המצונורות) של השארלסן הרוסי. סיר בראסאר.

רוסא לעת צרה. קומדיה מטורפת אנגלית על עלומיהם של פרחירטואה.

תמרורים

נולדה. לשמשון וזבולוני, 24, מוריך בית ספר שהתפרסם במסע העלילידי ביוצא תימן הרוכב על חמור לבן, צופר וצופק "שבת" ולאשתו גאולה, למחרת העלילידי: בת, זמירה.

נולדה. לצבצי הלונדוני תום הודסון, 48, ולאשתו אליזבט: ילדם ה'21'.

נישוא. אריה שימוט, 29, חבר קיבוץ השומר הצעיר געש ורות מיקארדו, 22, רות היא בתו המתגשרת בארץ של חבר ה' פרלמנט הבריטי, איש ביון יאן מיקארדו, ש' הוא גיסו של מזכיר הכנסת משה רוסני, שטס לארץ בעצם ימי משבר ביון במפלגת העבודה, כדי להיות נוכח בחופה.

נחוג. יום הולדתו ה'65 של שר החוץ הסובייטי חיאטיסלאב מיכאילוביץ' מולוטוב, שכוכבו נמצא, כנראה, בדעיכה. המברכת היחידה ליום הולדתו: ממשלת רומניה.

נחוג. יום הולדתו ה'76 של גאון המטמדיקה והפיסיקה אלברט איינשטיין, תגובת איינשטיין לאמאור: "הגיגות יום הולדת הן מכשיר לקרוב יום המיתה, ולכן הן יפות רק לילדים".

נפטר. איש קיבוץ יוראל משה איריון, 25, מכדורי מסתננים שעברו את הגלבוץ, אוריון, שהתגייס לפלמ"ח בגיל 17 היה ידוע בסלמ"ח עקב היותו המקלען מס' 1 של כיתה מס' 1, מחלקה א, פלוגה א' של הגדוד הראשון של הפלמ"ח.

נפטר. סרי סרי סרי סרי טריכוונגה ביר ביקרם יונג בהדור שח בהדור שום שר יונג דוה, 49, מלך ניפאל שלמרגלות האדורסט, ממחלת לב בציריה, שווייץ. המלך עורר בש' נה שעברה סערה בארצות-הברית עת עמד לבקר בהן בלויית שתי נשותיו גם יחד.

נפטר. סגן-אלוף מאיר ספקטור, איש ה' שומר, מארגן המשטרה העברית (יחד עם כיום שר משטרה בכור שטרית) בגליל התח' שר ורוכש נשק מצלית. יותר מאוחר ה' תרסם ספקטור כמפקח (מטעם ההגנה) על משטרת היישובים העבריים, שעמדה תחת פיקוד בריטי, צוייה ברובים איטלקיים ו' אומנה בנשק ההגנה.

נפטר. חאגיה פאדה סודאני, 120, ביפו. חאגיה, שגילה נאמד בין 120 ל-140, נולדה כשפחה למשפחת האשמים בתגאז התפרנסה ביפו ככובסת, בילתה את שנותיה האחרונות נות תחת השגחת משרד הסעד, שהיה מספק לה את צרכיה העיקריים: סוכר, תה ולב' ניה.

אחד הקוראים התלונן בפני — "מרוור הפך בזמן האחרון לבמה מר כנית לסנובים למיניהם החושבים כי במחיר עט אחד אפשר לקבל על מגש של כסף נעדרת חמודות, עליות אוהבות לרקוד וכו'". הוא מלא חר' מה על צעירים מתברברים אלה — דבר שלא הפריע בעוד להגיש אף הוא מודעה.

דחוש-הומור, ריקודים מזנויים

(910/468) היא נערה בת 18, בעלת מרץ, סרט ללימודיה בנימוסיה בשעות הבוקר. היא עובדת מספר שעות אח"צ בפקידות. את ריועיה בפקידות, אמנות ופוליטיקה, היא מוכנה לחלק עם צעיר בני 21-25 נבונה, נחמד, בעל חוש הור מור, ויותר עם זאת רציני. אולם רציני נותו איננה צריכה להפריע בעדו מריקודים סלנויים.

חמודה או לא — העיקר פיזיות

"מה קרה? האמנם משתפשות רגלי בנות המין היפה עד כדי כך שאינן יכירו לות ללכת בעורפתן?" שואג מעל גבי הנייר צעיר בן 20 ממרמבר (910/467). "באם כך הריני מוכן להתקין פרסות לכל אחת ואחת מהן במחיר השווה לכל נפש... אני הניי טייל מושבע בן 20 ומעוניין להתכתב עם בנות המין השני שהתהיה בני 16-18, בת-שיחה מענינת ואוהבת לטייל. היא יכולה להיות חמודה או מי כוערת, כרצונה — העיקר שתאבה טיור לים".

צעירים, נאים ותל-אביבים

שתי תל-אביביות צעירות בנות 17.5 (910/468) הניעו לירי החלטה שכל ה' חברים הישנים נמאסו עליהן והן רוצות להתחיל להכיר חדשים. שתיהן תלמידות ומוכנות לכוון את חיציעטיתן בשני צעירים תל-אביבים נאים ובני 20-22.

נסיכה משוגעת

הצעיר שאני מצינה בזח (910/469) הוא בעל נשמה פיזית, מקוץ להכיר באמצעות מדורי את מה שהוא מכנה "נסיכה מלומדת", כלומר: נאה, תמיר, רה, מלאת רגש ומשוגעת לאמנות ה' במה.

הוא מצדו, מקוץ למלא את מיטב חלומותיה להעמיד לרשותה את ידעיו תיו ונסיונו באמנות המשחק. הוא בן 24 ועליה על כן, להיות עד גיל 22.

לא בשביל הרפתקנים

צעירה הקרבה הולכת לגיל 22 (910/470) והעומדת בקרוב מאד לנסוע חוצה לארץ לתפוסה קצרה ביותר, מס' פרט ל שכל מכריה וקרוביה מעריצים אותה, הם כך חוררים ואומרים שהיא נחמדה וטובה שחיא מתחילה להטיל ספק בדבר. פרט לכך היא רואה צורך לציין שהיא בת למשפחה מיוחסת, ויש ברצון נה להתכתב עם בחורים רציניים בעלי חוש הומור (נס). על הכותב אליה להיות מניל 24-29 ובעל השכלה נכונה. היא אוהבת ספרות ומסויקה קלאסית, מת' ועבד גיא. מעריפה לכלות את זמנה הפנוי בכתיבה מכובדת, איכות בולים וטיוולים. היא מצינת בין השאר שבחוריים מ' חסוי הרפתקות מתבקשים להנעם מלכתוב אליה.

לכחור עצוב, התכתבות אמיצה

(910/471) הוא בחור מלנכולי ועדיין נמש, כפי שהביטויים ממכתבו. הוא טוען בצעירה רע רדוף אחריו לכל מקום, הוא בודד, ומקוץ בעזרת מכתבי להכיר נעי רה נכונה שתעזור לו להחליט מעמדותיו. רציו שאותה נערה היתה אמיצה ולא נכונה ביותר. את עצמו הוא מציע ל' התכתבות כחלול בשק, רוצה רק לציין שהוא בן 22, אביבים סטוויים ויליד הארץ ממוצא איטלקי.

ולשמונת (כן) תהי תקוה

ניח: — עלי לאכזב אותך, חביבתי, אולם משומים-לא יכולתי להשתתף בצעירה. את הנך צעירה יפה (לא נותר לי אלא להאמין לך) ומצליחה אצל ב' חורים. הכחור האחרון שחשבת שהצלחת אצלו, תחל לטוש עין אל חברתך, ה' שפנה להשקלת 70 קילו" והה מרגיו אותך, מה? אותי זה דוקא מתנה. אני מהרהרת בכל אותו שמונת שיאורו אומץ כש' תיקראנה שורות אלה. אשר לך, מה חשוב בעיניך נדעון אחד פחות או יותר! הן יש לך הצלחה כה רבה —

על כל הפונים אלי ככל עניין שתוא, לצרף 600 סרו-מה בבולים.

העיתון החדש
מאת
גבעה 24 אינה עונה *

אבל הוא התנצל והלך. הוא הבטיח שיחזור עד שעה ארבע אחר הצהריים. השעות עברו, ומיטק לא בא. כששקעה השמש כבר לא ידעתי מה לעשות. גמרתי יותר מחמש שנים סגירות. בשעה עשר בלילה שמעתי קול של גיפ. קפצתי לחלון, אבל ראיתי שזה לא הוא.

נשמע צלצול בדלת. לא יכולתי לזוז. אבל פתחתי. זה היה אחד החברים שלו.

"הוא חי?" שאלתי.
"כן. הוא רק פצוע קל. הוא נפל על אבן. מחר יחזור."

לא האמנתי לו. הייתי בטוחה שמת. חשבי תי שמחר יראו לי את הגופה. לא ישנתי בלילה.

כשנכנסתי למחרת היום לבית החולים, קי דם מיטק את פני בחור. "אני לא יודע מה רוצים ממני", אמר. "אין לי כלום."

נחבר שקיבל סדק בעצם האגן. מי שך ששה שבועות רצופים ששכב על קרש. אחר כך קם על קביו. כש שוחרר מבית החולים הלך ישר לתמרון, ועוד באותו חודש יצא לפעולה.

תחשבי שאת בבית קפה...

אחרי שנתיים וחצי העבירו אותו סוף סוף לתפקיד משרדי. הוא התנגד בכל כוחו. התרוץ שלו היה שאינו יודע עברית מספיק. אז נתנו לו פקודה ללמוד עברית. הוא ישב ולמד במהירות עצומה. בכלל למד בקלות, כשהתרכז. עוד בזמן שהיה חייל במצרים עשה את בחינות הבגרות שלו באנגלית ושלח אותה ללונדון. הוא שלח גם ציור פרסומת, שנבדקו שם והוחזרו לו עם הערות.

תמיד היה מסוגל להתרכז על הדבר שלפניו, ולא לשים לב לדברים אחרים. הוא בו לכסף. כשהתחננו לא היתה לנו פרוטה, ולא היו רהיטים. הוא היה בצבא, ואני המשכתי לגור אצל הורי. אחר כך גרנו בחדר קטן שהיה שייך לידידים. שני זוגות בחדר אחד. מיטק מצא לזה אז המון בדיחות. הוא אכל כשהיה מה לאכול, ואם לא, אז לא.

לא מזמן קבענו שנבלה בערב בעיר. בי עשר בלילה הופיע, כשבידו חבילה ענקית. "אני לא יכול לצאת", אמר, "והראה לי עירי מה של גירות". אני צריך לעבוד. אבל הבא תי לך קופסה של נדקפה וקופסה של עוגות. תאכלי את זה ותחשבי שאת בדובאל. תעשי חשבון, זה אפילו יותר זול". ישבנו עד מאוחר בלילה, שתינו המון קפה.

יומיים שלושה לפני מותו קנה עשרים ספרים. הוא בא מאד לקנות ספרים. אותו ערב שכב על הספה ועלעל בהם. אחד מהם היה פנים אל פנים של אבא קובנר.

המצב בסדר...

לא מזמן שאל אותו גיסי מה דעתו על מצב המדינה.
"כל זמן שאנחנו אחד נגד חמישה, המצב בסדר", אמר.

הווי

הסימפוזיה הראשונה

בתל-אביב, הופתעו פקידיו בית הספר למשפט וכלכלה, כאשר פנתה אליהם אשה, ביקשה לקנות שני כרטיסים לסימפוזיה שתנוגן באולמות בית-הספר, הבינו רק לאחר שעה ארוכה כי היא התכוונה לסימפוזיון הראשון על המשפט הבינלאומי, שנערך השבוע.

אין כיבוי ללא אש

בניו-יורק, ארצות-הברית, נאלצו הכבאים לדחות את מיפגן הכיבוי השנתי שלהם לאחר שלא הצליחו להעלות באש תפאורת בית, עשויה קארטון.

טול גמל מאטבחך

בחיפה, יצאו שוטרים לסרוק את העיר בחפשי בשר-גמל גילו, בין השאר, כמויות גדולות של בשר-גמל במסעדת המשטרה.

על חוד השערה

בפאריס, צרפת, הגיש איגוד בעלי-הקרן חות תוכיז לממשלה, דרש לקבוע את מחירי התפסורת לפי מספר השערות, לא לפי ראש.

תרופה למכה

בתל-אביב, נכנס אדם לאוטובוס דן, דרש בחוקף משאר הנוסעים להפסיק את העישון, כמעט והתעלף מרוב התרגשות. קיבל בשמי חת סיגריה, שהגיש לו הנהג כרי להרגיע.

בימי הכיבוש הנאצי בורשה. אשר לא היה עוד בן שנה אחת כשהתגייס מיטק שוב, בפעם השלישית.

מיד אחרי הכרזת האו"ם על הקמת מדינת ישראל נעלם מן הבית. שלחו אותו לנגב, לפרק ולהגות מוקשים. הפעם היו ה"תנאים שונים מאד מאלה שהיה רגיל להם בצבא הבריטי או הפולני.

"ברוך השם שהיום לא נהרג אף אחד", סיפר לי פעם כשביקר בבית. "הלכתי לפי רק מוקשים. במפה היו מסומנים שתיים-עשרה חתיכות. והוצאנו שש-עשרה". לרוב הונחו המוקשים עליידי אנשים שנעלמו, או שנהרגו בינתיים, ולא היה את מי לשאול.

בלילה אחד, כשכבר שכבתי לישון, שמעתי אבן פוגעת בחלון. פחדתי ולא נישנתי. הומטרה אבן שניה. משכתי את השמיכה מעל לראשי. נשמעה נקישת קלה על הזנר. גית. רעדתי כולי מפחד. אז נכנס מיטק הייתה, אחרי חודשים. כך היה חוש ההומור שלו.

הוא אהב מאד למתוח בני-אדם. פעם, כי שעמדנו לצאת העירה, ואחותי היתה צריכה להישאר בבית לבדה עם הילד, אמר לה: "תזהרי! מסתובב כאן חונקנים". התור צאה היתה שאחותי סרבה להישאר לבדה, ולא יכולנו לצאת.

חוש זה השפיע גם על מעשיו בצבא. אחד המבצעים שהיה לספר עליהם, מתקופת שירותו כאיש-הנוסה בחטיבת גבעתי, היה יצירת פלוגה של דחלילים. מול הגבעה 113 המפורסמת הציב יחידה זו, עשויה ממקלות של מטאטאים חבושים קובעיה-פלדה. ה"מצרים הפציצו ריכוז זה משך שעות ארוכות, והמטירו עליו טונות של פצצות.

הוא חזר מרוצה.

בוקר אחד. בזמן ההפוגה, קם מיטק ב"בוקר, שתי קפה ויצא. הוא אמר שיחזור מאוחר. משך כל היום באו חברים לדירה והיכו. הם היו מתחמים גורא. והרגשתי שיש משהו מיוחד. כל פעם שנשמע קול של מכונת קפצו לחלון. מאוחר בלילה חזר הביתה. הוא חיך והיה מרוצה מאד.

אחר כך שמעתי מה קרה באותו יום. מיטק הוזעק לירושלים. בתעלת-ביוב, ליד שער שכם, הונח עליידי אנשינו מוקש ענקי, מורכב מתומרים פרימיטיביים, שהיה צריך לאפשר פריצה. מרכיב המוקש וגם מניחו נהרגו בפעולה.

כשנודע הדבר לערבים ברחו מן הסכר, בה, אבל אנשי הלגיון שמחו. היה חשש שהתפוצצות תפגע בקבר ישו, ושהדבר יזיק לישראל בכל העולם. חיפשו מתנדב שיפרוק את המפלצת, ומיטק התנדב. הוא נכנס לבדו לתוך התעלה. את כל ה"חיילים בסביבה הכניסו למקלטים ואמרו להם לסתום את אוזניהם. הם שמעו רק תיקות קל של פיצוץ הנפץ. על כך קיבל מכתב-תודה מיעקב דורי, שהיה אז רמטכ"ל.

לא היו לו בכלל עצבים.

מסג' בספירם

אחרי המלחמה שרת כמה זמן בתפקיד משרדי, וכנראה שהדבר לא מצא חן בעיניו.

באחד הימים חזר הביתה כשכולו זורח, והכריז: "יש לי בשורה טובה בשבילך!" הבשורה היתה שהתגייס לקורס של פקידים. שמחתי מאד. הוא ארז את חפציו ונעץ. כשחזר בערב כאבו לו כל האברים. הוא ביקש שאעשה לו מסג' בספירם. "מה קרה?" שאלתי. "אתם כל כך מתאמצים בקורס של פקידים?"

"מה את יודעת", אמר. "לשבת כל היום על הישבן. זה מאמץ גורא."

ידעתי שנפתח באיזה מקום קורס קרבי יחדשתי שהוא נמצא שם.

אבל לעבוד בגינה לא אהב. בכל שבת ב"בוקר היה מתחיל להיאנח כאילו יוצאת נשמתו. "יש לי הקסנוס!" היה קורא. "אני הולך למות! קראי מהר לרופא!" כעביר שתי דקות היה מתהלך על הידיים ועושה שמיניות באויר.

הוא חי?

לפני שנולדה בתנו, עירי, קרה לו מקרה.

הייתי בחודש הששי של ההריון, ואשר היה חולה. התום שלו עלה לארבעים. מתאים בא מיטק ואמר שעליו לצאת לתפקיד.

המסעתי בו שיישאר בבית, שאיני יכולה להסתדר לבד. "יש עוד אנשים", אמרתי. "למה אתה צריך לעשות את הכל לבד?"

השבוע של הגברים

השבוע היה זה, לשם חליפין כנראה, שבוע הגברים. המזדחה הראשון היה נחמיה ברוסוף. המזדחה השני היה אברהם ברטרם.

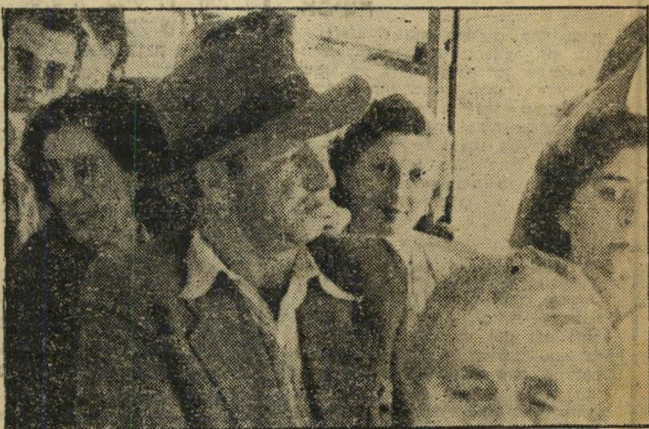
למר ברטרם סיפור מיוחד. יש לו בת בקריית מוצקין שליד חיפה, ואותה הוא מבקר לעתים מזומנות, פעם בשבועיים. אבל כיצד יכול אדם עובד לצאת את תל-אביב ביום ו' אחר העבודה ולחזור במוצאי שבת? פשוט מאד. בעזרת הישיר. ביום ו', לפי נהחיות, עולה מר ברטרם בישיר, וחזור בו, למחרת, במוצאי שבת, ללא המתנה, ללא שעה קבועה.

יום ו', 18.3.55

יום א', 20.3.55

יום ב', 21.3.55

אתה, אחד מאלפי הנוסעים מדי יום בקו הישיר מתל-אביב לחיפה ומחיפה לתל-אביב, אותו מקיים אנד בדייקנות, נוחיות ומהירות תוכל גם כן לזכות בפרסי הזהוי. לנוסע הראשון בתמונות שלמעלה שיבוא ויוה עצמו במערכת העולם הזה, תל-אביב, רחוב בליקסון 8, יועק פרס של 15 ל"י במוזמן. השני במזדהים יזכה בפרס של עשר ל"י במוזמן.

במדף

גשם פוליטי

מדן עד אילת הוא ספרו העשירי של אפרים (ישראל במערכה) תלמי, פועל חקלאי לשעבר וכיום חבר מערכת דבר. תלמי, סופרו ופרשנו הצבאי של דבר בימי מלחמת העצמאות פירסם מספר אנתולוגיות מלחמה (ביניהן: בעמדה הקידמית, בחזרו ובקרב, עט ושלח), כינס במדן עד אילת מאה רשימות מפע ונוף, אותן כתב בעשר השנים האחרונות ואשר לרובן גזון פיוט, כרשימה גשם בנגב (גשם דק יורד, חרישי ורך, הוא רועף משמיים אפורים, טעונים עננים עד קצה האופק ונספג באדמה הלא רוחמה, אדמת מדבר הנגב, קוצים יבשים, גבעולים קמלים ושיחים משחירים תלולים מולדלים באפס תקוה ואגלי מים שכבדו מאד נוטפים מהם ונושרים לתוך האדמה האפורה צהובה...) — מדן עד אילת — אפרים תלמי — הוצאת עמיחי — 288 ע"י.

מקור

ד"ר דולפת

לא כל 30 אלף הארצישראלים שהתנדבו לצבא הבריטי בימי מלחמת העולם השנייה הסתפקו בכך שנטלו את הרובה לידם. סרג'נט צלפים אלכס ילישיביץ (הידוע כיום יותר כסגן אלון) וחבר משלחת הקלעים לאולימפיאדת הלסינקי, אלכס אלירז) נטל

צל שחור גראפי

אני שונאת את יום השבת

לדיו גם את העט — למטרה לא צבאית לחלוטין: כתיבת שירים.

35 מהם כינס בספרו, בדרך לבריגדה, שהופיע השבוע לרגל חגיגות ההתנדבות. אם כי יש לקוות שסגן אלון אלירז הוא קלע טוב יותר מאשר הוא משורר הרי מצוי בין מבחר שיריו לפחות אחד משובת, זה המספר על החי השאננות בין עשירי מצרים, שעה שהאיוב בשערים:

יש בעולם עדיין שקט
ואת הרחק מחיתות,
לא את כולם חזית דולקת
גרפה לקרב כיתות כיתות.
שם משרתים עודם כקודם
בצעד רך על מרבדים —
ומגשים פרחים של אודם
לאזניים מכובדים.

ובמטבח שלוח עקרת
וגם הבעל שם נמצא,
מאירה שקטה, זוהרת —
שום איש לקרב שם לא יצא.
(בדרך לבריגדה — סגן אלון אלכס אלירז — הוצאת אלקנה — 78 ע"י.)

אמור משהו בערבית

שגריר החדש של ארצות הברית בקאהיר, מי שהיה סגן שר החוץ האמריקאי לענייני מרחב, הנרי ביירור, גילה במסיבת רעים את עיסוקו השני החביב עליו, אחר המדיניות: המכאניקה. באחת ההזדמנויות התערב על יכולתו לפרק מכונת לינקולן ולהרכיבה מחדש ללא פגם, זכה בהתעריבות.

בסעודת פרידה מפוארת נוספת זכה שגריר היצא של ארגנטינה בישראל, הר"ר פאבלו מנגואל. הפעם במלון השדרון בן הרצליה עם התפרסם הבא: אננס באשכ"לית; דג ים טרי; בשר עטוף בכבד קצוץ ואפוי, מעוטר תפוחי-אדמה, אספרגוס וסלט; תות-שדה; קפה; עוגות וגלידה אפוייה.

אחרי סיום סעודת פרידה לשגרירה הח"ר של ישראל במוסקבה, האלון יוסף אביר, שהתקיימה במלון הנשיא הירושלמי, ניגש המלצר אל רב אלון משה ריין שאלו אם טעמה לו הארוחה. כשאישר זאת הרמטכ"ל, החתים אותו המלצר על התפרס, מכר עוד באותו ערב את התמימה לתייר אמריקאי. המחיר: 50 ל"י.

כשהפליא ירוחם כהן, שלישי לשעבר של אלון אחר (יגאל אלון), את מאזינו במועדון לילה ירושלמי בור שירים ספרדיים, נאנח רן בן-אמוץ: "חבל שהעלייה השנייה באה מפולין ורוסיה ולא מספרד. כי אז היינו שרים היום שירי מולדת ספרדיים במקום סולניים..."

אחרי השתפכות זו נהג ירוחם כהן בשעות הקטנות של הבוקר מירושלים לתל-אביב, להחזיר חבר הביתה. גילה ירוחם, שלא היה לגמרי פיכה: "נתתי לעצמי כמה פעמים ב"שיניים, כדי לעורר את עצמי. בחיי, מצאתי דם!"

סיפור אשר דן בן-אמוץ טרם הכניסו ליקוט הכוזבים, אותו הוא עורך יחד עם חיים חפר, סופר השבוע עליי דוד, פל-מתאילשעבר שלישי. פעם ביקר חפר בקורס פלמחי, שעה שהיתה צפויה סכנה שהאנגלים יקיפו את מחנה הקורס. כל אחד ממשתתפי הקורס קיבל הוראה להכין לעצמו תירוצי מתאים לנוכחותו במקום, רק חפר נואש מ'למצוא הסבר מתקבל על הדעת. יעץ לו מ'ס' קר הקורס: "אל תפתח. האנגלים לא מספ' לים בטוריסטים שהם נמוכים ממטר וח' צי."

י"סדו ישיבות בעמק

החחאי הקליפורני שהכניס את הכותנה לארץ, סם המבורג, קרא את שיר השבח של נתן אלתרמן לזכר הלכן (זה הכותן גדול יהיה...), עשה חשבון משל עצמו: משך שלוש השנים בהן הוא מטפל בכותנה במקמ בית-שאן הספיק הוא לטוס 14 פעמים הלון ושוב בין ארצות-הברית לישראל.

פחות מעודד היה מספר אמריקאי אחר: ספר של י"י עגנון שחורגם לאנגלית, נפוץ בארצות-הברית בתפוצה כוללת של 150 טפסים.

יותר תרבותי היתה התנהגותו של אורי גלין, הספורטאי הטייס המצפה למשפט ב' קשר לאסון מעגן בו נפל עם מטוסו בין ה' המון: מלבד עיסוקו בספורט ובצורה למ' שק הוריו בעידן-גנים שליד תת-הקתות, מת' כונן לאחרונה גם לבחינות בגרות.

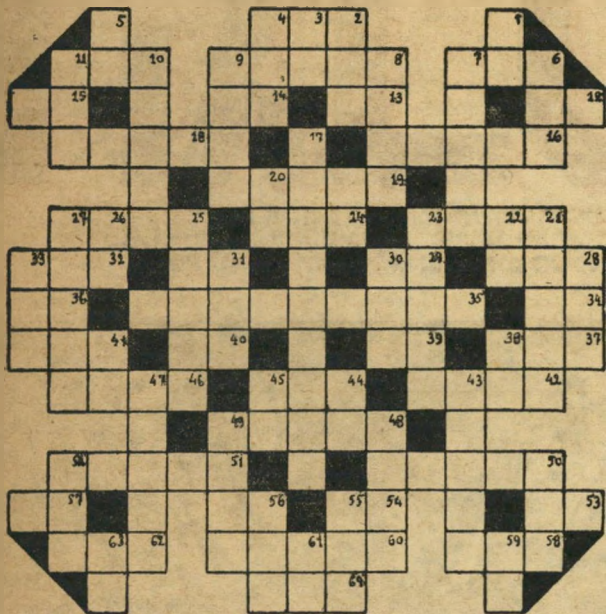
דאג לתרבות גם הרב הראשי, אייזיק הלוי הרצוג: בחנוכת ישיבה חדשה, ישי' בת הדרום, בהתכונת הצהיר הוא: "עלינו ליסד ישיבות בעמק (יזרעאל)". הנחת הרב — עצם הקמת הישיבות בעמק ימריק את חב' רי הקיבוצים לשלוח את ילדיהן אליהן.

בדה אחרת דגלה ג'ולייט גראקן בע' לת השערות השחורות כפחם, שהתפרסמה בטלביזיה הצרפתית כצל השחור בזכות שמ' לתה השחורה ההדוקה והמגלה-כל. אחר ש' שהתה לשורת הופעות באנגליה ושיניה ל' עצמה את השיר "אני שונאת את יום א'" נאלצה לשנות את דרכה בהשפעת כומר קת' לי שהופיע עמה בטלביזיה בפאריס, החלה מ' סומת "אני שונאת את יום השבת."

מסוק השבוע

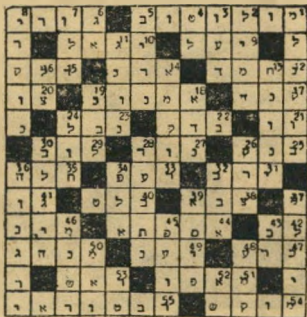
עיתונאי-כוכב אורי קיסרי על המצב בעסקנות הישראלית: "כל הכסאות בארץ מופשים עליידי בני שמונים מסיבה משונה מאד — בני התשעים כבר מתו."

תשבץ 907

33. מאכל הלב; 38. ראה 5 למעלה; 41. נסתרים; 43. לפעמים אות חיבה, כמעט תמיד מכאיבה; 44. נהר באיטליה; 45. יחיד דת המטבע; 47. גדול הסיפורים העבריים ה' חיים; 48. ספר; 49. "וקול... נשמע בארצ' נור"; 50. עצב רב; 52. בן בן הבן; 55. עורו יקר מאד; 56. היא עשויה בצבת; 59. שונאת ב"י. ג"י; 61. קרס; 63. עליהן משה שפירא שר.

15. ספרי עיניות לפותרי תשבץ 907 שמואל אבנר, שדה התעופה לוד, אל-על; צבי ארגמן, משק מחניים, דואר-נע הגליל העליון; אריה בן-עמי, תל-אביב, גרץ 18; אהרן ברט, עכו, ת.ד. 37; א. גולדפרב, תל-אביב, ארלוזורוב 174; יהודית גסן, חיפה, הרצליה 27; נחמיה חור, תל-אביב, פרישמן 86; יהודית לזרע, תל-אביב, וייצמן 98; יורם מודעי, קבוצת השחר, המוסד התיכוני, נגבה, דואר-נע חוף אשקלון; כ"ר מלה מלכה, תל-אביב, פינסקר 53; ראובן סתרי, בית קשת, דואר-נע הגליל התחתון; אברהם פריה, ירושלים, תחכמוני 27; יוסף פרלמוטר, מתחילים, חולדה; רות רוזי, צה"ל, דואר צבאי 2427; חיים שרעבי, תל-אביב, המשך רבינוביץ 41.

פתרון תשבץ 907

ה שך ז'

"אלכסיס זורבה. לפעמים קוראים לי "מגרופית של אופה", משום שאני קיפח כלכך וראשי שטוח כעוגת-חמאה. וכן מכנים אותי "רודף-רוח", משום שפעם הייתי מחזר על הבתים ומוכר גרעיני-דלעת קלויים. וכן קוראים לי "ירקון", משום שבכל מקום, הם אומרים, אני חוזר לתלול. וכל דבר שאני עושה יוצא לטמיון. יש לי גם כנוי-ינגאי אחרים אבל נשאיר אותם להזמנות אחרת."

וכיצד למדת לנגן בסאנטורי?"

"הייתי בן עשרים. שמעתי בראשונה את הסאנטורי באחת החגיגות שבכפר שלי. למרגלות האולימפוס. שמעתי ונשימתי ניטלה ממני. שלושה ימים לא יכולתי לאכול. מה לך?" שאלני אבי, עליו השלום. "אני רוצה ללמוד לנגן בסאנטורי!" "וכי לא חיבוש? כלום צועני אתה? וכי מבקש אתה להיות פורטן? עלב?" "אני רוצה ללמוד לנגן בסאנטורי!" "היה לי מעט כסף, שחשכתי כדי לשאת אשה. היה זה רעיון של תינוק, אבל אז לא הגעתי עדיין לגמר בישולי, ודמי היה חם. רציתי איפוא לשאת אשה, טיפש מטושטש שכמותי!" אף-על-פי-כך הוצאתי כל מה שהיה לי, ועוד יותר ממה שהיה לי, וקניתי סאנטורי. כלי זה שאתה רוצה לפניך. הסתלקתי עמו לסאולוניקי וגיליתי שם תורכי אחד, רסטס אפנדי, שלימד כל אדם שבא אליו לנגן בסאנטורי. נפילתי לרגליו. "מה אתה רוצה, כופר קטן?" שאלני. "אני רוצה ללמוד לנגן בסאנטורי!" "יפה מאד, אבל מדוע אתה משליך עצמך לרגלי?" "משום שאין לי כסף לשלם לך!" "וכי באמת משוגע אתה לסאנטורי?" "כן, באמת ובתמים." "ניחא, וישע אלוהים את נשמתו! הוא אין לי צורך בתשלום!" נשארת שם שנה ולמדתי ממנו. וישע אלוהים את נשמתו! הוא בחדיא כבר נפטר. אם אלוהים פותח את שערי גן-עדנו גם לפני הכלבים, יזכה נא גם את רסטס אפנדי בכניסה לשם. ומאז למדתי לנגן בסאנטורי, הייתי לאיש אחר."

זה הוא קטע מתוך הספר "זורבה היווני", מאת ניקוס קאזאנצאקיס, שיצא בהוצאת "עיינות-ויהודק בין פותרי תשבץ זה."

הגבעה

"גבעה 24 אינה עונה" הוא תעודת-הכנרות לסרט הישראלי. הוא מוכיח כי שחקני הארץ, תחת ידי כמאי מנוסה ומאופק, אינם נופלים מוכוכבי העולם.

כשחקנית מעולה מתגלית בסרט חיה הררית, בתפקיד הנערה הצברית המתאהבת בבלש האירי, המכיר במשך זמן בצדקת מלחמתה ומצטרף להגנה.

בדרך לגבעה יושבים הארבעה, צבר, אמריקאי, תימניה ואירי נוצרי, במכונית המשא. התפקיד שהוטל עליהם הוא לתפוס גבעה 24, לפני היכנס האפוגה לתוקפה.

הכוכב האמיתי של הסרט כולו הוא אריק לביא, הנושא בתמונה שבווי מלחמה נאצי (עזריה רפפורט). אריק מתגלה כשחקן קולנוע ברמה בינלאומית.

הפרציה הנחרת בזכרון מופיע רק לרגע על הבד. הוא צולם בעת הורדת המעפילים מן האניות.

בעיר העתיקה הנצורה מסביר הרב (זלמן לביוש) למתנדב האמריקאי את צדקת המלחמה, מגיש לו מים.

